



**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА**  
**«ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**  
**ІМЕНІ М. І. ДОЛІШНЬОГО НАН УКРАЇНИ»**  
**у 2015 році**

Львів – 2016

**ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України» у 2015 році: Інформаційне видання. – Львів, 2016. – 88 с.**

Видання містить інформацію про напрями та тематику досліджень, наукові публікації та основні результати діяльності ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього НАН України» у 2015 р.

Для економістів, науковців, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, а також всіх, хто цікавиться досягненнями науки України.

Відповідальний редактор: Кравців В.С., доктор економічних наук,  
професор

Редакційна група: Демченко В.В., кандидат  
фізико-математичних наук  
Кузик В.А.

Адреса Інституту: 79026, м. Львів, вул. Козельницька, 4.  
Тел. (032)270-71-68, факс (032)270-70-58.  
E-mail: irr@mail.lviv.ua.

## ВСТУП

Державна установа «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього НАН України» (до 29.10.2014 р. – Інститут регіональних досліджень НАН України) є провідною науковою установою в системі НАН України з проблем регіональної політики та транскордонного співробітництва. Інститут виконує функції методологічного, науково-організаційного і координаційного центру у сфері регіональних досліджень.

В Інституті проводяться фундаментальні і прикладні дослідження:

- проблем формування регіональної політики;
- систем управління та еколого-економічного регулювання розвитку регіонів;
- процесів раціонального використання виробничого, трудового, природно-ресурсного та інвестиційного потенціалу регіонів;
- сталого розвитку гірських та сільських територій;
- розвитку фінансових взаємовідносин в регіоні;
- зовнішньоекономічної діяльності та транскордонного співробітництва;
- розвитку виробничої сфери та інвестиційної діяльності в регіонах;
- проблем соціально-гуманітарного розвитку регіонів, демографічних та міграційних процесів;
- просторової організації соціально-економічних систем.

Інститут також здійснює:

- розробку проектів програм соціально-економічного розвитку різних територіальних одиниць;
- підготовку концептуальних, методичних, експертно-аналітичних, прогностичних матеріалів, проектів законодавчих і нормативних актів;
- наукові експертизи та консультації з усіх напрямків своєї наукової діяльності;
- організацію нарад, семінарів, конференцій.

Інститут здійснює підготовку кадрів вищої наукової кваліфікації через докторантуру за спеціальностями 08.00.05 – «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка», 08.00.07 – «Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика», та аспірантуру за спеціальностями: 08.00.03 – «Економіка та управління національним господарством»; 08.00.05 – «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка»; 08.00.07 – «Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика»; 08.00.08 – «Гроші, фінанси і кредит».

В Інституті діє спеціалізована вчена рада Д 35.154.01 із правом захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора та кандидата економічних наук за спеціальностями: 08.00.05 – «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка» та 08.00.07 – «Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика».

До лютого 2015 р. (до закінчення терміну функціонування) в Інституті також діяла спеціалізована вчена рада К 35.154.02 – на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит».

Організаційну структуру Інституту у звітному році склали 8 наукових підрозділів:

- відділ регіональної екологічної політики та природокористування;
- відділ регіональної економічної політики;
- відділ соціально-гуманітарного розвитку регіону;
- відділ розвитку територіальних громад та транскордонного співробітництва;
- відділ регіональної фінансової політики;
- відділ розвитку виробничої сфери регіону та інвестицій;
- сектор просторового розвитку;
- сектор проблем транскордонного співробітництва.

Наукова діяльність Інституту у звітному році визначалася основними напрямками наукових досліджень, відповідними програмами і тематичними планами робіт, спрямованих на розробку наукових основ сучасної регіональної політики. Відповідно до Постанови Президії НАН України № 45 від 22.02.2006 р. «Про наукову та науково-організаційну діяльність Інституту регіональних досліджень НАН України» головними напрямками наукової діяльності є:

- Наукові засади розвитку регіональної політики та територіальних суспільних систем;
- Еколого-економічні проблеми та перспективи раціонального використання природно-ресурсного потенціалу регіонів України, сталого розвитку гірських територій;
- Фінансові ресурси регіону та проблеми його інноваційно-інвестиційного забезпечення;
- Перспективи розвитку транскордонного співробітництва та посилення конкурентоспроможності прикордонних територій.

Відповідно із рішенням Бюро Відділення економіки НАН України від 29.10.2013 р. щодо перспективних напрямів досліджень установ Відділення у 2014-18 рр., Інститут визначений головною установою за напрямом «Регіональні дослідження» та його складовими: «Транскордонне співробітництво», «Комплексна характеристика соціально-економічного розвитку регіонів», «Адміністративно-територіальний устрій», співвиконавцем за складовою «Сільські території» цього напрямку досліджень, а також складової «Демографічні процеси» напрямку «Соціально-демографічна сфера»

## I. ОСНОВНІ НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ ІНСТИТУТУ У 2015 РОЦІ

Проведені протягом 2015 р. дослідження дозволили отримати ряд важливих теоретичних та прикладних результатів:

- Розроблено методичні рекомендації з моделювання територіальних громад базового рівня, пропозиції щодо змін та доповнень до Методики формування спроможних територіальних громад. Здійснено моделювання адміністративно-територіальних одиниць базового рівня на прикладі Львівської області.
- Розроблено теоретико-методичні основи модернізації системи місцевих фінансів та міжбюджетних відносин, обґрунтовано модель фінансового забезпечення територіальних громад в умовах реалізації реформи місцевого самоврядування.
- Обґрунтовано механізми регулювання екологічної безпеки для транскордонних регіонів України та розроблено практичні рекомендації щодо вдосконалення діючих і впровадження нових механізмів.
- Розроблено концепцію структурної модернізації економіки Західних областей України, спрямованої на виправлення структурних диспропорцій та забезпечення зростання конкурентоспроможності економіки регіонів.
- Обґрунтовано теоретико-прикладні основи моделювання соціального захисту трудових мігрантів. Досліджено регіональні особливості соціальної захищеності внутрішньо переміщених осіб у приймаючий соціум.
- Розроблено і апробовано прогностну економіко-математичну модель визначення динаміки вартості основного капіталу промислових підприємств Західного регіону України. Розроблено методичні рекомендації щодо інтегральної оцінки конкурентоспроможності промислового сектора економіки регіонів України.
- Обґрунтовано теоретико-методичні підходи до оцінки метрополійного потенціалу великих міст. Визначено стратегічні пріоритети та заходи збалансованої політики просторового розвитку на основі використання потенціалу регіональних метрополій.
- Здійснено оцінку та окреслено шляхи нарощування і перспективи використання соціально-економічного потенціалу розвитку сільських територій Західного регіону України.

- Обґрунтовано науково-методичні основи та розроблено рекомендації щодо розвитку механізмів взаємодії суб'єктів економічних відносин у транскордонному просторі.
- Підготовлено наукові доповіді «Територіальний розвиток та регіональна політика» та «Розвиток транскордонного співробітництва».

Протягом звітного року Інститутом організовано та проведено низку конференцій та круглих столів з актуальних проблем регіональної політики та соціально-економічного розвитку регіонів.

За результатами досліджень в 2015 р. підготовлено та надіслано в органи влади, установи та організації 56 доповідних та наукових записок, наукових доповідей, методичних рекомендацій, аналітичних матеріалів, експертних висновків, з них впроваджено – 39. До вищих державних органів країни (Верховної Ради України, Адміністрації Президента України, міністерств та відомств) скеровано 20 розробок, з них впроваджено – 12.

## **II. ВИКОНАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ ВІДОМЧОЇ, КОНКУРСНОЇ ТА ГОСПДОГОВІРНОЇ ТЕМАТИКИ**

У 2015 р. в Інституті проводились дослідження із 10 НДР відомчої тематики та однієї НДР програмно-цільової та конкурсної тематики НАН України, що виконувались за рахунок бюджетних коштів НАН України. З них у звітному році розпочато дослідження по 3 НДР, завершено дослідження по 8 НДР. Виконано також 1 НДР госпдоговірної тематики.

### **ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВА ТА КОНКУРСНА ТЕМАТИКА НАН УКРАЇНИ**

#### **1. СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ В УМОВАХ ПОШИРЕННЯ ПРОЦЕСІВ ВИМУШЕНОЇ МІГРАЦІЇ.**

Вид тематики: програмно-цільова і конкурсна тематика НАН України (у рамках цільової комплексної програми наукових досліджень НАН України «Модернізація соціокультурної сфери в Європі та Україні»; розпорядження Президії НАН України від 10.04.2015 р. №271; договір №01-15 від 14.04.2015 р.; № державної реєстрації 0115U003681).

Науковий керівник теми: д.е.н., проф. Садова У.Я.

Основні виконавці: д.е.н., проф. Семів Л.К.; к.е.н., с.н.с. Бідак В.Я., к.геогр.н., с.н.с. Теслиук Р.Т.; к.е.н., с.н.с. Риндзак О.Т.; к.н.держ.упр., с.н.с. Біль М.М.

Термін виконання: квітень 2015 р. – грудень 2015 р.

Основні результати досліджень у звітному році:

- Визначено основні фокуси проблем інтеграції мігрантів у приймаючий соціум з акцентами на ролі культури в поведінці мігранта. За результатами обстеження вимушено переселених осіб з територій збройного конфлікту в Україні сформульовано основні виміри соціокультурного середовища приймаючого соціуму. Обґрунтовано необхідність вироблення державної політики регіонального міжкультурного менеджменту, як важливої передумови модернізаційного розвитку регіону-соціуму (Садова У.Я.).

- Проаналізовано динаміку внутрішніх вимушених міграцій в Україні та їхню просторову диференціацію. Здійснено наукове обґрунтування пріоритетів інтеграції людського потенціалу внутрішньо переміщених осіб у приймаючий соціум. Запропоновано концепцію

адаптації мігрантів у приймаючий регіон-соціум з їх розглядом як рушіїв, потенціалу розвитку і ланки соціальної єдності (Біль М.М.).

- Проаналізовано проблеми надання соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам. Охарактеризовано чинники, які сприяють співпраці між недержавними організаціями та органами влади у забезпеченні соціальних послуг внутрішньо переміщених осіб та сформульовано шляхи інституційної взаємодії (Ковальчук Л.В.).

- Здійснено оцінку ринку робочої сили та ринку місць для цільового сегменту внутрішньо переміщених осіб. Окреслено специфічні регіональні особливості умов балансування ринку праці в умовах вимушеної міграції. Досліджено ризики вимушеної міграції, що пов'язані з місцем дислокації, нормами і цінностями мігрантів, расовою приналежністю чи девіантними проявами поведінки, а також інституційними обмеженнями до участі в політичному житті у приймаючому регіоні. З метою розширення доступу до захисту внутрішньо переміщених осіб запропоновано напрями формування базового соціального захисту (Мульська О.П.).

- Розроблено інструментарій та здійснено анкетне дослідження на предмет соціально-культурної адаптації та інтеграції потенціалу ВПО в регіонах України. За результатами дослідження виявлено основні проблеми соціокультурної інтеграції внутрішньо переміщених осіб у приймаючий соціум, окреслено їхні адаптаційні можливості. Виділено три найгостріші проблеми внутрішньо переміщених осіб в різних регіонах України, що ставлять першочергові завдання перед державними та регіональними органами влади: забезпечення переселенців житлом, речами першої необхідності та сприяння у працевлаштуванні. Розроблено та запропоновано основні статусні, мотиваційні та інституційні параметри соціокультурної інтеграції та адаптації внутрішньо переміщених осіб індикатори. Виділено їх основні індикатори та згідно них здійснено аналіз соціокультурної інтеграції та адаптації ВПО у регіонах України (Садова У.Я., Андрусишин Н.І., Риндзак О.Т.).

- На основі проведеного анкетування ВПО, визначено та проаналізовано статево-вікову та сімейну структуру ВПО в різних регіонах України, їхні основні потреби та проблеми. Згідно результатів обстеження визначено певні вікові особливості ВПО. Зокрема, на територію західних областей України переселилося більш мобільне населення



молодших вікових груп, часто орієнтованих на виїзд за кордон. Встановлено, що серед переселенців більша половина припадає на осіб жіночої статі, серед яких велика частка матерів, третина з яких – багатодітні. Більшість вимушених переселенців – люди сімейного стану, десята частина - розлучені особи. Серед анкетованих осіб є велика частка неповних малозабезпечених сімей з малолітніми дітьми. Це вказує на потребу в матеріальній підтримці таких верств населення (Бараняк І.Є.).

- Запропоновано стратегічні пріоритети соціокультурного розвитку регіонів в умовах високої динаміки внутрішньої міграції в Україні. Виділено основні підходи до розробки відповідної стратегії та акцентовано увагу на моделях інтеграції мігрантів у приймаючий соціум. В основу стратегічних пріоритетів покладено концептуальні основи інтеграції мігрантів у приймаючий соціум, що охоплюють можливості реалізації міграційного потенціалу, соціальну інтеграцію із застосуванням відповідних механізмів, формування культури толерантного ставлення між постійним населенням і мігрантами (Біль М.М.).

За результатами досліджень підготовлено та направлено в центральні та регіональні органи виконавчої влади 3 наукові розробки (з них 1 направлена центральним органам влади), впроваджено 2 розробки.

За результатами досліджень опубліковано наукову доповідь, методичні рекомендації, 3 наукові статті та 4 тези конференцій.

## **ВИКОНАННЯ ВІДОМЧОЇ ТЕМАТИКИ**

### **1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ТА НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ УКРАЇНИ.**

Вид тематики: відомча (цільова наукова програма Відділення економіки НАН України «Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів в посткризовий період»; постанова Бюро Відділення економіки НАН України від 19.03.2014, пр. № 4. № державної реєстрації 0114U004401).

Науковий керівник теми: д.е.н., проф. Кравців В.С.

Термін виконання: II кв. 2014 р. – IV кв. 2016 р.

Основні виконавці: д.е.н., проф. Кравців В.С.; к.е.н., пр.н.с. Жук П.В.; д.е.н., проф. Сторонянська І.З.; д.е.н., проф. Ішук С.О.; д.е.н. с.н.с. Шульц С.Л.; д.е.н., доц. Борщевський В.В.; д.е.н., с.н.с. Мельник М.І.; к.е.н., с.н.с. Колодійчук І.А.; к.е.н., с.н.с. Полюга В.; к.е.н., с.н.с. Гулич О.І.

Основні результати досліджень у звітному році:

- За результатами аналізу діючого в Україні адміністративно-територіального устрою, оцінки світового досвіду територіальної організації публічної влади та наявних підходів до її вдосконалення в Україні, розроблено модель системи адміністративно-територіальних одиниць, визначено розподіл повноважень органів державної влади й місцевого самоврядування за рівнями адміністративно-територіального устрою (базовий, районний, регіональний). В основу вітчизняної адміністративно-територіальної реформи запропоновано покласти реформу адміністративно-територіальної організації суспільства, зростання ролі адміністративних одиниць базового рівня й інститутів місцевого самоврядування при децентралізації публічного управління зі збереженням провідної ролі центральних органів державної влади у вирішенні питань загальнодержавного значення (Кравців В.С., Жук П.В.).

- Обґрунтовано й запропоновано зміни та доповнення до законопроекту "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)", зокрема у частині визначень основних понять і термінів, наголошення на принципі поєднання централізації й децентралізації в системі публічної влади, структури й порядку обрання керівних органів в системі адміністративно-територіальних одиниць, участі держави у формуванні бюджетів територіальних громад. Відповідні пропозиції направлено Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування та заступнику Голови Верховної Ради України Сироїд О.І. (Жук П.В.).

- Запропоновано основні методичні положення щодо розробки моделей об'єднаних територіальних громад: принципи, критерії, алгоритм формування. Підготовлено та направлено Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України методичні рекомендації з моделювання

територіальних громад базового рівня (міських, селищних, сільських) (Жук П.В.).

- Розроблено пропозиції щодо змін та доповнень до Методики формування спроможних територіальних громад, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 08.04.2015 р. № 214, зокрема щодо дотримання нормативних вимог до транспортної доступності освітніх й медичних послуг, урахування центрів економічної активності як осередків створення об'єднаних громад тощо. Пропозиції направлено Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування та Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (Жук П.В.).

- Розроблено модель адміністративно-територіальних одиниць базового рівня Львівської області та проекти формування територій об'єднаних громад, які запропоновано як основу для перспективного плану формування громад області (колектив виконавців під керівництвом Кравціва В.С., Жука П.В.).

- Проведено моделювання та здійснено графічне оформлення моделей адміністративно-територіальних одиниць базового рівня районів Львівської області (колектив авторів під керівництвом Жука П.В.).

- Здійснено аналіз результатів першого етапу реформування місцевого самоврядування й територіальної організації влади в Україні (2014-2015 роки). Виявлено проблеми здійснення реформи та запропоновано шляхи їх розв'язання. Акцентовано на необхідності внесення змін до Конституції України у частині адміністративно-територіального устрою й організації публічної влади, а також створення центрального органу виконавчої влади з функціями забезпечення організації та проведення повномасштабної адміністративно-територіальної реформи в Україні (Жук П.В.).

За результатами досліджень за звітний період підготовлено та направлено в центральні та регіональні органи виконавчої влади 7 наукових розробок (з них 4 направлено центральним органам влади). Впроваджено 4 розробки (в т.ч. 1 – на рівні центральних органів влади).

За результатами досліджень опубліковано 4 статті.

## **2. МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТРАНСКОРДОННОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ.**

Вид тематики: відомча (постанова Бюро Відділення економіки НАН України від 06.06.2012, протокол № 6. № державної реєстрації 0113U000107).

Науковий керівник теми: д.е.н., проф. Кравців В.С.

Основні виконавці: к.е.н., пр.н.с. Жук П.В., к.е.н., с.н.с. Колодійчук І.А., к.е.н., с.н.с. Полюга В.О., к.е.н., с.н.с. Гулич О.І.

Термін виконання: I кв. 2013 р. – IV кв. 2015 р.

Основні результати досліджень у звітному році:

- Здійснено теоретико-методологічне обґрунтування поняття транскордонної екологічної безпеки регіону, яку запропоновано трактувати як відсутність з боку території сусідньої держави загроз екологічного характеру для здоров'я людей та життєдіяльності територіальних громад прилегло до кордону регіону, зумовлену, зокрема, результатами міждержавної та міжрегіональної співпраці у подоланні таких загроз (Кравців В.С., Жук П.В.).

- Розроблено схему чинників транскордонної екологічної безпеки як джерел екологічних загроз та заходів, спрямованих на запобігання й ліквідацію їх проявів (Жук П.В.).

- Обґрунтовано функціонально-структурну схему механізму регулювання транскордонної екологічної безпеки з 4 основних блоків: нормативно-регулюючого, з визначення цілей та прийняття рішень, з реалізації рішень та моніторингового (Кравців В.С., Жук П.В.).

- Здійснено аналіз асиметрії екологічної безпеки між Українсько-Польськими та Українсько-Словацькими транскордонними регіонами й зроблено висновок щодо необхідності подолання такої асиметрії насамперед з української сторони (Жук П.В., Гулич О.І., Федірко Б.О.).

- Розвинуто наукові підходи до трактування поняття транскордонних природних ресурсів. Зроблено висновок, що транскордонними слід вважати природні ресурси, ареали поширення яких перетинають державні кордони, при цьому спостерігається їх взаємопроникнення (міграція) між територіями країн, або поширення екологічного впливу використання природних ресурсів на територію сусідньої країни (Жук П.В., Кухарик В.В.).

- Узагальнено діючі інструменти та механізми регулювання екологічного стану атмосферного повітря, зміни клімату та охорони озонового шару, охорони природних комплексів й біорізноманіття, поводження з відходами в Україні та ЄС, виділено низку відмінностей у підходах і стандартах здійснення природоохоронної діяльності країнами ЄС і Україною (Гулич О.І., Колодійчук І.А., Полюга В.О.).

- Визначено ключові орієнтири щодо застосування у вітчизняній практиці економічних важелів екологічного регулювання, які діють у європейських країнах (Жук П.В.).

- Розроблено комплекс заходів з адаптації державного регулювання екологічної безпеки у сфері лісочористування та охорони біорізноманіття в транскордонних регіонах України до стандартів і умов Європейського Союзу (Полюга В.О.).

- Обґрунтовано перспективні механізми регулювання екологічної безпеки для транскордонних регіонів України у сферах регулювання екологічного стану атмосферного повітря, зміни клімату та охорони озонового шару (Гулич О.І., Григоренко О.В.), екологічного стану земель та поводження з відходами (Колодійчук І.А.), екологічного стану лісів, охорони природних комплексів та біорізноманіття (Полюга В.О., Бегень О.Р.), застосування організаційних інструментів екологічного регулювання (Гулич О.І.).

- Розроблено практичні рекомендації щодо вдосконалення діючих і впровадження нових механізмів регулювання екологічної безпеки в транскордонних регіонах України в умовах євроінтеграції у сферах регулювання екологічного стану атмосферного повітря, зміни клімату та охорони озонового шару (Гулич О.І., Григоренко О.В.), екологічного стану земель та поводження з відходами (Колодійчук І.А.), екологічного стану лісів, охорони природних комплексів та біорізноманіття (Полюга В.О., Бегень О.Р.), застосування економічних інструментів екологічного регулювання (Жук П.В., Почтарук І.С.), використання транскордонних природних ресурсів (Кухарик В.В.). Підготовлено наукову доповідь «Регулювання екологічної безпеки транскордонного регіону в умовах євроінтеграції України».

- Узагальнено європейський досвід розвитку відновлюваної енергетики у транскордонних регіонах та його використання в Україні (Башинська Ю.І.).

- З метою покращення екологічної ситуації, удосконалення механізму поводження з відходами запропоновано концептуальну модель рециркуляції е-товарів в Україні (Колодійчук І.А.).

За результатами досліджень за звітний період опубліковано: 1 монографію, наукову доповідь, 28 статей (з них 4 статті у зарубіжних наукових виданнях), 8 тез доповідей конференцій.

За звітний період підготовлено та направлено в центральні та регіональні органи виконавчої влади 7 наукових розробок (в т.ч. 1 – центральним органам виконавчої влади). Впроваджено 6 наукових розробок (в т.ч. 3 – на рівні центральних органів виконавчої влади, з яких 2 за результатами досліджень у попередньому році).

### **3. ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.**

Вид тематики: відомча (постанова Бюро Відділення економіки НАН України від 06.06.2012 р., протокол №6. № державної реєстрації 0113U000108).

Науковий керівник теми: д.е.н., с.н.с. Шульц С.Л.

Основні виконавці: д.е.н., проф. Вовканич С.Й., д.г.н., проф. Писаренко С.М., к.е.н., с.н.с. Максимчук М.В., к.е.н., с.н.с. Луцків О.М.  
Термін виконання: I кв. 2013 р – IV кв. 2015 р.

Основні результати досліджень у звітному році:

- Розроблено концепцію структурної модернізації економіки Західних областей України, цільові орієнтири якої спрямовані на виправлення структурних диспропорцій та розвиток тих видів економічної діяльності, які забезпечать: зростання конкурентоспроможності економіки регіонів як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках; підвищення інноваційної активності й випереджаючий розвиток високотехнологічного сектору економіки; підвищення рівня її відкритості через зростання виробництва в галузях, які забезпечують значну частину експортної продукції; розвиток імпортозамінних виробництв; скорочення виробництва в депресивних та ресурсовитратних видах економічної діяльності; підвищення частки галузей, які виробляють продукцію з високим ступенем переробки і галузей сфери послуг (Шульц С.Л.).

- Визначено стимулюючі та деструктивні чинники структурних зрушень в економіці регіонів України серед яких основними є:

штучний рух капіталів внаслідок періодичного перерозподілу сфер політичного та економічного впливу еліт; значна диференціація інвестиційної активності у різних сферах економічної діяльності та зниження ролі іноземного інвестування; ситуативна орієнтація споживчого попиту; недосконала кон'юнктура на традиційних ринках експортної продукції; втрата деякими галузями міжнародної конкурентоспроможності через значні виробничі витрати; орієнтація бізнесу на отримання швидких прибутків за умов незначних капіталовкладень у модернізацію виробництва; наявність бар'єрів у розвитку малих підприємств; обмеженість фінансових можливостей для розвитку інноваційних видів економічної діяльності; низька ефективність державної політики щодо проведення структурних реформ, стимулювання підприємництва та інвестиційної активності; недостатня підтримка регіональними та місцевими органами влади реалізації структурної політики на цих рівнях (Шульц С.Л.).

- Визначено пріоритетні напрями державної та регіональної структурної політики України в умовах суспільно-політичної кризи та військової агресії. Обґрунтовано, що у цих нових геополітичних та геоекономічних умовах особливого сенсу набуває стратегія випереджаючого розвитку і прориву на світові та регіональні ринки, що потребує формування відповідних заходів регіональної структурної політики. Виділено неекономічні чинники підвищення ефективності державної та регіональної структурної політики (Вовканич С.Й.).

- Досліджено сутність та еволюцію розвитку секторальної інтеграції в сучасних умовах економічного розвитку України. Визначено форми, які забезпечують секторальні інтеграційні процеси – кластери і франчайзингові структури, проаналізована їх сутність і значення для існуючих процесів секторальної інтеграції в Західному регіоні України. Розроблено пропозиції щодо розвитку форм і вибору методів регулювання секторальної інтеграції для областей Західного регіону та забезпечення ефективної секторально-інтеграційної взаємодії України та ЄС на основі імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (Писаренко С.М.).

- Удосконалено методичний підхід до оцінювання регіональних структурних ефектів у діяльнісно-видовому розрізі на основі використання методу "shift – share", що дозволило виявити регіональні структурні ефекти шляхом аналізу впливу національних, регіональних і галузевих факторів на зміну ВДВ регіонів. Запропоновано типологізацію регіонів за ступенем розвитку видів економічної

діяльності та розроблено пропозиції з структурної корекції економіки регіонів за відповідними типами областей (Габрель М.С.).

- Запропоновано методичний підхід до оцінювання структурних зрушень в економіці регіонів, які базуються на обрахунку коефіцієнтів пропорційності, що дозволило оцінити зміни в структурі економіки регіонів по відношенню до існуючих структурних стандартів. Розроблено стохастичну модель перспективних змін структури економіки регіону, яка дозволяє оцінити їх на основі інтегрального коефіцієнту структурних зрушень з урахуванням фактору невизначеності та побудувати інтерактивну гістограму оцінки зміни структури економіки держави (регіону) (Максимчук М.В.).

- Проведено оцінку динаміки структурних процесів в регіонах України у розрізі видів діяльності. Із застосуванням методів кореляційно-регресійного аналізу побудовано багатофакторні моделі зміни ВРП під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів економічного розвитку. За результатами проведеного моделювання визначено ієрархічність впливу показників-факторів на результати економічного розвитку регіону (Луцків О.М.).

- Досліджено особливості відтворювальних процесів в регіонах України за різними видами економічної діяльності впродовж 2006-2013 років. Проаналізовано рівень матеріаломісткості галузевої структури регіонів України, стан основних засобів та тенденції їх оновлення, динаміку обсягів та структури освоєння капітальних інвестицій в економіці регіонів України. Визначено основні напрями зниження частки проміжного споживання у валовому випуску та переорієнтації на виготовлення товарів з високою доданою вартістю (Луцків О.М.).

- Проаналізовано структуру регіональних товарних ринків, визначено основні структурні диспропорції та особливості динаміки їх розвитку. Здійснено оцінку перспектив та ризиків подальшого розвитку регіональних товарних ринків в умовах підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Запропоновано напрями реалізації політики мінімізації структурних диспропорцій на регіональних товарних ринках, зокрема в частині: реформування вітчизняної системи технічного регулювання якості товарів і наближення її до стандартів ЄС; залучення інвестицій для розбудови мережових бізнес-структур, які функціонують у сфері оптової та роздрібною торгівлі; розвиток електронної комерції тощо (Попадинець Н.М.).

- Виявлено сутнісні ознаки трансформації структурних пропорцій у сфері зовнішньої торгівлі регіонів України, які полягають у зміні їх



територіальної та товарної структури внаслідок руйнування усталених та формування нових зовнішньоекономічних зв'язків. Обґрунтовано позитивний вплив Угоди про Асоціацію та дію автономних преференцій ЄС на зростання українського експорту в країни ЄС та підвищення частки європейських країн у структурі українського експорту, а також чинники гальмування експортної діяльності регіонів України. Запропоновано напрями регулювання структурних диспропорцій розвитку зовнішньоекономічної діяльності регіонів України (Гусєва М.О.).

За результатами досліджень за звітний період опубліковано підручник, наукову доповідь, препринт, 32 статті (з них 5 статей у зарубіжних наукових виданнях), 22 тез конференцій (з них 6 – за кордоном).

За результатами проведених досліджень підготовлено та направлено до органів влади 3 розробки (в т.ч. 1 – до центральних органів влади), з них впроваджено – 2.

#### **4. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ЗАХИЩЕНІСТЬ МІГРАНТІВ: ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНИЙ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР**

Вид тематики: відомча (постанова Бюро Відділення економіки НАН України від 06.06.2012 р., протокол №6, № державної реєстрації 0113U000106).

Науковий керівник теми: д.е.н., проф. Садова У.Я.

Основні виконавці: д.е.н., проф. Семів Л.К., к.філос.н., с.н.с. Цапок С.О., к.е.н., с.н.с. Бідак В.Я., к.геогр.н., с.н.с. Теслюк Р.Т., к.е.н., с.н.с. Риндзак О.Т., к.н.держ.упр. Біль М.М.

Термін виконання: I кв. 2013 р. – IV кв. 2015 р.

Основні результати досліджень у звітному році:

- Досліджено вплив чинників, пов'язаних з проведенням антитерористичної операції (АТО) на організацію системи соціального захисту мігрантів. Узагальнено досвід щодо організації соціального захисту окремих когорт мігрантів в умовах АТО (на прикладі вимушено переселених осіб). Досліджено альтернативи забезпечення системи соціального захисту мігрантів в світлі моделювання перспектив розвитку національного ринку праці. Проведено аналіз впливу процесів реформування системи соціального страхування в Україні на перспективи розвитку системи соціального захисту мігрантів. Здійснено аналіз впливу євроінтеграційних процесів на підвищення соціально-економічної захищеності мігрантів. Розроблено

концептуальні положення законопроекту «Про соціальний захист трудових мігрантів» (в частині специфіки функцій системи соціального захисту внутрішньо переміщених осіб із зони АТО) (Садова У.Я.).

- Визначено поняття освітньо-професійного захисту трудових мігрантів (ОПЗТМ), як підсистеми соціального захисту трудових мігрантів. Наведено аналітичні оцінки захисту зайнятості та професії українських трудових мігрантів за кордоном та оцінки захисту учасників освітньої міграції та академічної мобільності. Розглянуто правові аспекти соціального захисту українських студентів та дослідників в процесі академічної мобільності (Семів Л.К.)

- Охарактеризовано структуру та індикатори базової і соціально-економічної захищеності трудових мігрантів. Сформульовано теоретико-прикладні основи публічного управління в сфері соціальної захищеності трудових мігрантів. Розроблено концепцію базової соціальної захищеності трудових мігрантів у контексті становлення публічного управління (Біль М.М.).

- Проаналізовано кон'юнктуру ринку праці у Львівській області. Здійснено оцінку структури зайнятості населення у регіоні. Окреслено специфічні регіональні фактори стимулювання міграційної активності населення (Мульська О.П.).

- Визначено принципи формування системи пенсійного страхування трудових мігрантів та можливості удосконалення системи захисту трудових мігрантів в Україні. Проаналізовано діючі системи соціального захисту та наявність соціальних пільг для українських трудових мігрантів за кордоном. Розроблено рекомендації до адаптації зарубіжного досвіду щодо удосконалення системи захисту трудових мігрантів в Україні. (Бачинська М.В.).

- Сформульовано теоретико-методологічні та прикладні основи функціонування соціальних кластерів у забезпеченні соціального захисту трудових мігрантів. Розроблено інституційно-функціональну модель соціального кластера з завданням забезпечення соціального захисту трудових мігрантів (Біль М.М., Бачинська М.В.).

- Розглянуто основні передумови реформування системи пільг в Україні. Запропоновано схему поетапного проведення монетизації пільг. Досліджено можливі ефекти здійснення монетизації пільг, проаналізовано можливі ризики процесу реформування (Андрусішин Н.І.).

- Проаналізовано сучасний стан соціального захисту трудових мігрантів-молоді в Україні та встановлено основні обмеження, що

перешкоджають його формуванню. Визначено специфіку формування соціального захисту трудових мігрантів як доступу до програм соціального захисту, мобільності соціальної допомоги, розвитку неформальних мереж підтримки та формування нової політики щодо ринку праці і працевлаштування трудових мігрантів-молоді (Мульська О.П.).

- Систематизовано чинники, що визначають спосіб проживання трудових мігрантів за кордоном та виділено типові способи їх проживання за кордоном залежно від статусу міграції. Узагальнено основні моделі державної міграційної політики з використанням інструментарію забезпечення мігрантів житлом і створенням таким чином середовищних умов привабливості їхньої міграції (Біль М.М.).

- Проведено діагностику стану соціально-економічної захищеності мігранта через інструмент перманентного соціального моніторингу з виведенням показника її оцінки – інтегрального індексу захищеності мігранта. Розроблено та обґрунтовано науково-методологічні засади побудови інтегрального індексу соціальної захищеності трудових мігрантів через сукупність представлених п'яти груп показників захищеність відтворення; захищеність життєвого рівня; захищеність розвитку; захищеність роботи та захищеність навколишнього і соціального середовища. (Бідак В.Я., Левицька О.О., Мульська О.П.).

- Сформульовано положення до проекту закону України «Про соціальний захист трудових мігрантів», у частині, що стосується соціальної захищеності внутрішньо переміщених осіб. Визначено основні права і обов'язки внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Конкретизовано види соціальної допомоги та заходи держави щодо задоволення базових і додаткових потреб внутрішньо переміщених осіб. Описано інституційну основу соціальної захищеності внутрішньо переміщених осіб в Україні з акцентом на державні структури. Окреслено місце і роль недержавних організацій у забезпеченні соціальної захищеності ВПО (Біль М.М.).

- Виявлено основні матеріальні та нематеріальні потреби внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Розкрито можливості людського розвитку ВПО, а також роль органів влади, державних установ, благодійних організацій, волонтерських груп осіб, церковних громад та громад переміщених осіб у забезпеченні базових потреб населення, що перебуває у вимушеній імміграції. За результатами анкетування ВПО із найбільш незахищених верств населення встановлено основні характеристики соціально-економічної захищеності ВПО (Андрусишин Н.І.).

За результатами досліджень у звітному році опубліковано: 2 монографії, збірник наукових праць, 24 статті (в т.ч. 5 за кордоном), 10 тез конференцій.

За результатами виконання теми у звітному році підготовлено та надіслано до центральних та регіональних органів влади 4 розробки, впроваджено 3 розробки на рівні центральних органів влади.

## **5. ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ МЕТРОПОЛІЙНИХ ФУНКЦІЙ ОБЛАСНИХ ЦЕНТРІВ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ**

Вид тематики: відомча (постанова Бюро Відділення економіки НАН України від 06.06.2012 р., протокол №6, № державної реєстрації 0113U000105).

Науковий керівник теми: д.е.н. Мельник М.І.

Основні виконавці: д.е.н., с.н.с. Шевчук А.В., к.е.н., с.н.с. Щеглюк С.Д., к.е.н. Кушнірецька О.В., к.е.н. Лещух І.В.

Термін виконання: I кв. 2013 р. – IV кв. 2015 р.

Основні результати досліджень у звітному році:

- Обґрунтовано концептуальні основи дослідження метрополізації в частині систематизації: домінуючих ознак цього процесу; основних критеріїв, що детермінують наявність метрополійних функцій великих міст; основних чинників підвищення їх метрополійного потенціалу; підходів до оцінки інтенсивності та просторового поширення функцій регіональної метрополії на прилеглу територію (Мельник М.І.).

- Розроблено методичні підходи до інтегральної оцінки метрополійних функцій великих міст, які базуються на ідентифікації ієрархічно-функціональної структури метрополійності міста. Запропоновано інструментарій дослідження інтенсивності впливу метрополійного центру на соціально-економічний розвиток адміністративних районів регіону, враховуючи критерій їх територіальної близькості. Розроблено методичні підходи до оцінювання впливу соціально-економічних чинників на розвиток та підвищення ефективності реалізації метрополійних функцій міста на основі кореляційно-регресійного моделювання. Виявлено взаємозалежності між розвитком окремих метрополійних функцій м. Львова та чинниками, які впливають на підвищення потенціалу їх реалізації (Мельник М.І., Синютка О.М.).

- Досліджено основні проблеми поширення інноваційно-креативної функції метрополійних міст Західного регіону України.

Здійснено аналіз створення, функціонування та проектів львівського ІТ кластеру та його вплив на поширення метрополійних функцій міста Львова для реплікації досвіду його діяльності на інші міста Західного регіону України (Шевчук А.В.).

- Розкрито взаємозв'язок електронного урядування та рівня реалізації організаційно-управлінської метрополійної функції. Проаналізовано методологічні підходи та результати Моніторингу впровадження інструментів електронного урядування (2014 р.) за обласними центрами Західного регіону України. Обґрунтовано необхідність розробки державних стандартів щодо надання електронних адміністративних послуг у регіональних метрополіях та розширення мережі центрів надання адміністративних послуг у малих містах та селах. Сформовано пропозиції щодо для підвищення рівня партнерства між метрополіями Західного регіону України та прилеглими до метрополійного ареалу населеними пунктами (Щеглюк С.Д.).

- Удосконалено методичні засади регіональної політики просторового розвитку в частині: розробки пріоритетних напрямів та інструментів підвищення метрополійного потенціалу великих міст України; обґрунтовано стратегічні пріоритети та заходи збалансованої політики просторового розвитку на основі використання потенціалу регіональних метрополій (колектив виконавців під керівництвом Мельник М.І.).

- Визначено стратегічні та тактичні напрямки щодо вдосконалення і реалізації концепції розвитку урбанізованих територій. Обґрунтовано концептуальні основи формування збалансованої просторової політики розвитку міст-метрополій, окреслено блоки активування механізмів інформаційного, фінансового та організаційного характеру. (Кушнірецька О.В.).

- Проаналізовано специфіку регулювання земельних відносин у метрополійних субрегіонах. Обґрунтовано доцільність запровадження особливого режиму регулювання земельних відносин і управління землекористуванням у метрополійних субрегіонах, який би передбачав узгодження інтересів громади метрополійного центру, територіальних громад приміської зони та регіону загалом, а також формування системи економічних, соціальних і екологічних обмежень у сфері землекористування (Казьмір Л.П.).

- Проаналізовано європейський досвід становлення та розвитку метрополій, у тому числі концептуальні підходи до стратегічного планування розвитку європейських метрополій. Визначено можливості

використання зарубіжного досвіду при вдосконаленні процесу управління розвитком вітчизняних метрополій (Лещух І.В.).

- Досліджено фінансово-інвестиційний потенціал підвищення метрополійного статусу обласних центрів Західного регіону України на основі оцінювання концентрації у відповідних урбаністичних центрах та розміщення структурних підрозділів в метрополійному просторі та просторі країни загалом: а) провідних банківських установ; б) небанківських фінансово-кредитних установ; в) головних офісів економічно потужних корпорацій і фірм; а також інвестиційної активності обласних центрів. Запропоновано схему взаємодії суб'єктів підтримки малого бізнесу у системі метрополія-периферія, (Лещух І.В.).

- Здійснено оцінку стратегічної документації обласних центрів Західного регіону з позиції перспектив реалізації їх метрополійних функцій. Виокремлено пріоритетні напрями розвитку обласних центрів Західного регіону України закладені у їх стратегічній документації у контексті перспектив розвитку національної метрополійної мережі, здійснено оцінку співвідношення затверджених пріоритетів розвитку міст із їх потенційними можливостями у розвитку (Синюра-Ростун Н.Р.).

- Розглянуто досвід інституційного забезпечення процесу управління метрополійними територіями в окремих країнах Європейського Союзу (Нідерландів, Данії, Іспанії, Португалії та Швейцарії). Сформовано рекомендації щодо забезпечення механізму управління та функціонування метрополійних територій в Україні у відповідності до концепції *good governance* (Яремчук Р.Є.).

Протягом звітнього періоду за темою досліджень опубліковано: монографію, 27 статей (з них 2 – у закордонних виданнях), 30 тез у матеріалах конференцій (з них 3 – за кордоном).

За результатами виконання теми у звітньому році підготовлено та надіслано до органів влади 6 розробок, впроваджено 4 розробки. З них до центральних органів влади направлено 2 розробки, впроваджено - 1.

## **6. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ: ШЛЯХИ НАРОЩУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ**

Вид тематики: відомча (постанова Бюро Відділення економіки НАН України від 06.06.2012 р., протокол №6, № державної реєстрації 0113U000109).

Науковий керівник теми – д.е.н., доцент Борщевський В.В.

Основні виконавці: к.е.н., с.н.с. Важинський Ф.А.; к.е.н., с.н.с. Притула Х.М.; к.н.держ.упр., с.н.с. Куліш І.М., к.соц.н. Максименко А. О.; к.е.н. Чемерис В.А.

Терміни виконання: I кв. 2013 р. – IV кв. 2015 р.

Основні результати досліджень у звітному році:

- Обґрунтовано підходи до оцінки виробничого потенціалу сільської території з врахуванням багатофункціональності її структури, зокрема шляхом визначення сукупного річного економічного ефекту у вигляді сумарного річного рентного доходу від цільового використання земель відповідного призначення. Запропоновано порядок здійснення оцінки виробничого потенціалу сільської території, що враховує специфіку формування рентного доходу при використанні земель сільськогосподарського і несільськогосподарського призначення (Залуцький І.Р.).

- Висвітлено особливості використання інформаційних ресурсів та перспективи застосування Державного земельного кадастру для оцінки виробничого потенціалу сільської території. Окреслено напрями застосування результатів оцінки задля забезпечення збалансованого розвитку сільської території (Притула Х.М., Залуцький І.Р.).

- Проаналізовано місце продовольчої безпеки в системі пріоритетів економічної політики держави у глобальному вимірі. Розкрита важливість підтримки малого підприємництва як складової розвитку сільських територій. Виділені інструменти формування сприятливого інституційного середовища для поширення в Україні сільськогосподарської кооперації європейського зразка. Досліджено виробництво органічних продуктів в Україні як чинника інноваційного розвитку сільських територій. На прикладі Чернівецької області досліджена динаміка сільськогосподарського виробництва, виділені основні проблеми у цій сфері і окреслені шляхи їх подолання (Куліш І.М.).

- Окреслено пріоритети стратегічного розвитку соціально-економічного потенціалу сільських територій. Проаналізовано шляхи залучення інвестицій для сільськогосподарських підприємств, охарактеризовано економічні, організаційні та правові методи державного регулювання їх інвестиційної діяльності. Обґрунтовано пропозиції щодо удосконалення кредитної політики та поліпшення стану фінансового забезпечення сільськогосподарських підприємств, окреслено пріоритетні напрями інвестування інновацій сільськогосподарських підприємств (Важинський Ф.А.).

- Здійснено оцінку чинників формування та нарощування демографічного потенціалу сільських територій західних областей України, який представлено через аналіз динаміки демографічних процесів. (Максименко А.О., Цимбаліста Н.А., Бас-Юрчишин М.А.).

- Обґрунтовано необхідність стимулювання розвитку інтеграційних процесів в агропромисловому комплексі України та визначено переваги кластерної моделі, за якої підвищується ефективність управління, розширюються можливості залучення інвестицій і впровадження інноваційних технологій у агровиробництво, досягається скорочення трансакційних витрат. Проаналізовано соціально-економічні умови життя сільського населення Чернівецької області та окреслено напрями діяльності органів місцевої влади і місцевого самоврядування щодо покращення рівня та умов життя сільського населення (Цимбаліста Н.А.).

- Визначено проблеми збалансованого розвитку сільських територій п'яти областей Західної України (Івано-Франківська, Волинська, Закарпатська, Рівненська, Тернопільська). Надано загальну характеристику потенціалу збалансованого розвитку сільських територій кожної області, висвітлено умови та особливості формування їх демографічного потенціалу, запропоновано сучасні підходи до оцінки виробничого потенціалу сільських територій регіону та ефективності його використання (колектив виконавців під керівництвом Борщевського В.В.).

- Здійснено аналіз головних положень Угоди про асоціацію з ЄС у контексті перспектив соціально-економічного розвитку сільських територій. Досліджено способи та методи забезпечення сталого розвитку сільських територій країн-кандидатів на вступ до ЄС, виокремлено проблеми на шляху інтеграції аграрної політики України в загальноєвропейську та заходи щодо їх вирішення. Здійснено аналіз експортно-імпортних та фітосанітарних ризиків сільського господарства України, окреслено шляхи удосконалення інфраструктури аграрного ринку західних регіонів України в умовах створення зони вільної торгівлі з ЄС (Борщевський В.В., Куліш І.М., Залуцький І.Р., Важинський Ф.А., Злидник Ю.Р.).

- Проведений порівняльний аналіз стану сільських територій Польщі та інших країн ЄС у період підготовки до вступу до ЄС, виділений корисний для підвищення конкурентоспроможності сільських територій України досвід. Визначено загрози та перспективи



співпраці України та Польщі в аграрному секторі. (Борщевський В.В., Куліш І.М.).

- Досліджено вплив інновацій на розвиток соціальної інфраструктури сільських територій у контексті виявлення чинників нарощування їх економічного потенціалу та сформульовано пропозиції для органів державної влади та місцевого самоврядування щодо пріоритетних напрямів упровадження інфраструктурних інновацій у соціальній сфері села (Борщевський В.В., Чемерис В.А.).

За результатами досліджень у звітному році опубліковано: 2 монографії, наукову доповідь, брошуру, 34 статті (в т.ч. 7 – у зарубіжних виданнях), 20 тез доповідей (в т.ч. 4 – у зарубіжних виданнях).

За результатами досліджень у звітному періоді підготовлено та надіслано до органів влади 8 розробок, впроваджено 2 розробки. З них до центральних органів влади направлено 2 розробки, впроваджено - 1.

## **7. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.**

Вид тематики: відомча (постанова Бюро Відділення економіки НАН України від 27.05.2014 р., протокол № 9, № державної реєстрації 0113U00018.).

Науковий керівник теми: д.е.н., проф. Сторонянська І.З.

Основні виконавці: д.е.н., проф. Давимука С.А., д.е.н., проф. Коломієць І.Ф., к.е.н., с.н.с. Возняк Г.В., к.е.н. Бенюк Л.Я., к.е.н. Музика І.С., к.е.н. Гринчишин І.С.

Термін виконання: I кв. 2015 р. – II кв. 2017 р.

Основні результати досліджень у звітному році:

- Розроблено теоретико-методичні засади удосконалення системи місцевих фінансів та міжбюджетних відносин в умовах реалізації реформи місцевого самоврядування. Розроблено концептуальні положення щодо визначення економічної суті фінансової спроможності територіальної громади, джерел формування фінансової бази, структури та напрямів використання фінансових ресурсів для реалізації цілей соціально-економічного розвитку територіальних громад (Сторонянська І.З., Давимука С.А., Коломієць І.Ф.).

- Проаналізовано процес формування бюджетної політики регіонального розвитку, зокрема виокремлено вади та недоліки вітчизняних бюджетних резолюцій останніх років. Визначено ключові

принципи реалізації бюджетної політики регіонального розвитку України. Запропоновано схему формування та реалізації бюджетної політики регіонального розвитку та основні вимоги, у відповідності до яких повинна формуватися бюджетна політика регіонального розвитку (Возняк Г.В.).

- Розкрито сутність бюджетної децентралізації; систематизовано переваги/ризики від її впровадження на регіональному рівні. Наведено їх характеристику з позиції макроекономічного регулювання соціально-економічних процесів. На основі використання моделей панельних даних, проведено просторово-динамічну оцінку впливу бюджетної децентралізації на економічний ріст регіонів України (Возняк Г.В.).

- Досліджено тенденції та особливості формування і використання фінансового ресурсу місцевих бюджетів Львівської області за 2013-2014 рр. в умовах податково-бюджетної децентралізації в державі. Встановлено проблеми методичного та практичного характеру, з якими стикаються органи місцевого самоврядування в контексті передачі повноважень та фінансових ресурсів на місцевий рівень. Проведене оцінювання фінансової спроможності органів місцевого самоврядування використане при розробленні моделі об'єднання територіальних громад Львівщини (колектив виконавців під керівництвом Сторонянської І.З.).

- Розроблено прогноз формування дохідної та видаткової частин місцевих бюджетів об'єднаних територіальних громад Львівщини на 2016 рік, що дозволило встановити потенційний рівень їх фінансової самостійності. Запропоновано напрями підвищення ефективності використання податкового потенціалу об'єднаних територіальних громад (Сторонянська І.З., Беневська Л.Я., Пелехатий А.О.).

- На основі проведеного моніторингу фінансового забезпечення соціальної сфери (середня, дошкільна на позашкільна освіта, охорона здоров'я, соціальне забезпечення) в регіонах України визначено основні проблеми та напрями удосконалення програмно-цільового управління видатками місцевих бюджетів на етапах їх планування та виконання. Розроблено пропозиції щодо оптимізації соціальної інфраструктури та підвищення якості соціальних послуг у сільській місцевості (Сторонянська І.З., Беневська Л.Я., Музика І.С., Гринчишин І.С.).

- Проаналізовано зміни нормативно-правового забезпечення реалізації бюджетної політики держави, спрямовані на забезпечення децентралізації фінансових ресурсів, що закріплені з 2015 р. у Бюджетному та Податковому кодексах. З'ясовано позитивні та негативні аспекти їх потенційного впливу на фінансову спроможність

органів місцевого самоврядування в умовах передачі повноважень на місцевий рівень (Беновська Л.Я.).

- На основі поглибленого аналізу проблем фінансового забезпечення середньої та дошкільної освіти з місцевих бюджетів, співвідношення витрат на фінансування освіти та якості отриманих послуг на рівні адміністративних районів, оцінювання фактичної та планової потужностей шкіл сіл та селищ Львівської області, врахування демографічної ситуації розроблено рекомендації по оптимізації освітньої мережі в контексті адміністративно-територіальної реформи (Беновська Л.Я.).

- Розглянуто європейський досвід бюджетного регулювання витатків на соціальний захист та соціальне забезпечення та можливості його адаптації в Україні. Визначено напрями підвищення ефективності фінансування галузі соціального захисту та соціального забезпечення, спрямованих на упередження та мінімізацію соціальних ризиків; визначення неефективних витатків галузі та їх оптимізацію; реформування видів та форм системи соціального захисту та соціального забезпечення (Гринчишин І.М).

- Проведено моніторинг використання бюджетних ресурсів на соціальний захист та соціальне забезпечення у Львівській області. Встановлено, що транзитний рух фінансових ресурсів, спрямованих на соціальний захист та соціальне забезпечення з Державного бюджету України до місцевих бюджетів не сприяє ефективному фінансуванню зазначених витатків (Гринчишин І.М).

- Обґрунтовано проблеми програмно-цільового управління витатками на охорону здоров'я місцевих бюджетів територіальних громад Карпатського регіону та фінансового забезпечення сфери державного управління органів місцевого самоврядування в зазначеному регіоні. Проаналізовано стан фінансового забезпечення сфери державного управління в умовах реформи місцевого самоврядування (Музика І.С.).

- Здійснено аналіз механізму розподілу медичної субвенції, виявлено недоліки формульного підходу до розрахунку її обсягів. Встановлено, що змінений механізм фінансування витатків на галузь у вигляді субвенцій місцевим бюджетам не враховує регіональних особливостей окремих територій (Музика І.С.).

- Проаналізовано проблеми реалізації адміністративно-територіальної реформи в Україні в частині бюджетної децентралізації. Сформовано пропозиції щодо розширення доходної бази місцевих

бюджетів територіальних громад за рахунок використання самооподаткування. Обґрунтовано доцільність та розроблено основні положення щодо внесення змін до законодавства щодо активізації інструменту самооподаткування територіальної громади (Пелехатий А.О.).

- Розроблено концептуальні засади реалізації консолідованої соціально відповідальної діяльності в межах територіальної громади шляхом узгодження інтересів усіх суб'єктів економіки, конкретизації їх цілей та функцій в процесі соціально відповідальної діяльності та розмежування інструментарію її реалізації (Волинець У.А.).

За результатами виконання теми у звітному році опубліковано: 3 монографії, 2 брошури, 50 статей (в т.ч. 4 – в іноземних виданнях), 36 тез.

З результатами досліджень підготовлено та направлено до органів влади 9 розробок (у т.ч. до центральних органів влади - 2), впроваджено 8 (у т.ч. на рівні центральних органів влади - 2).

## **8. НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ В РЕГІОНІ.**

Вид тематики: відомча (постанова бюро Відділення економіки НАН України від 06.06.2012 р., протокол № 6, № державної реєстрації 0113U000110).

Науковий керівник теми: д.е.н., проф. Ішук С.О.

Основні виконавці: к.е.н. Кудря Я.В., к.е.н. Ткач С.М., к.е.н. Тимків С.М.

Термін виконання: I кв. 2013 р. – II кв. 2015 р.

Основні результати досліджень у звітному році:

- Здійснено аналіз трендів значень базових показників вартості основного капіталу та інвестицій за період 2001-2013 рр. (Ішук С.О., Ткач С.М., Процевят О.С.). Досліджено динаміку показників, які характеризують техніко-економічний стан, рух та ефективність використання основного капіталу в Україні і Західному регіоні та встановлено причинно-наслідкові зв'язки між ними. Визначено ключові тенденції оновлення основного капіталу виробничої сфери. Проведено групування регіонів за значеннями загального та часткових інтегральних індексів основного капіталу (Ішук С.О., Ткач С.М., Процевят О.С.).

- На підставі аналізу результатів діяльності підприємств промисловості, транспорту і будівництва у Львівській області визначено проблемні питання функціонування цих видів економічної

діяльності у регіоні в сучасних економічних умовах. Проведено мезо- та мікрорівневі оцінки показників стану та ефективності використання основного капіталу підприємств виробничої сфери регіону. Здійснено полікритеріальний розподіл промислових, будівельних і транспортних підприємств за формами відтворення їх основного капіталу. Доведено, що ті підприємства, ступінь зносу основного капіталу яких перевищив 65%, потребують повного технічного переоснащення та реконструкції з елементами модернізації або нового будівництва. Для інших підприємств виробничої сфери регіону, залежно від рівня ефективності (фондовіддачі і рентабельності) їх основного капіталу, прийнятними є такі форми відтворення останнього як капітальний ремонт та часткове технічне переоснащення (для активної частини основних засобів) і капітальний ремонт та реконструкція (для пасивної частини) (Ішук С.О., Кудря Я.В.).

- За результатами порівняльної оцінки структури джерел капітальних інвестицій в Україні і Західному регіоні, а також аналізу галузевої, технологічної та відтворювальної структур капіталовкладень визначено недоліки інвестиційного процесу в контексті відтворення основного капіталу та окреслено шляхи його активізації (Ішук С.О., Ткач С.М.).

- Шляхом модифікації формули розрахунку чистого прибутку промислового підприємства отримано рівняння для визначення критичного індексу росту доданої вартості, виходячи з показника фондовіддачі та річного темпу його приросту. Розроблено прогнозну економіко-математичну модель визначення динаміки вартості основного капіталу на мікрорівні за умови задіяння реінвестиційного механізму, яка відображає потенційні виробничі можливості промислового підприємства та його здатність нарощувати інвестиційний потенціал без урахування зовнішніх обмежень діяльності (попиту на продукцію, кон'юнктури на кредитному і ресурсному ринках та ін.). За результатами авторських розрахунків, проведених за даними річної фінансової звітності підприємств харчової промисловості Львівської області, встановлено функціональні залежності між індексами росту вартості основного капіталу і ефективністю його використання, з одного боку, та часткою операційних витрат у доданій вартості – з іншого (Ішук С.О.).

За результатами досліджень у звітному році опубліковано: 2 монографії, 22 статті у фахових виданнях (з них 5 - в іноземних виданнях), 13 матеріалів і тез конференцій.

За результатами виконання теми за звітний період підготовлено та направлено до органів влади 1 розробку, скеровану в Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, впроваджено 1 розробку.

## **9. СКЛАДОВІ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВОСТІ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ В УМОВАХ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ УКРАЇНОЮ І ЄС.**

Вид тематики: відомча (постанова бюро Відділення економіки НАН України від 27.05.2014 р., протокол № 6, № державної реєстрації 0115U003899).

Науковий керівник теми: д.е.н., проф. Іщук С.О.

Основні виконавці: к.е.н. Новаківський І.І., к.е.н. Кудря Я.В., к.е.н. Ткач С.М., к.е.н. Тимків С.М.

Термін виконання: III кв. 2015 р. – IV кв. 2017 р.

Основні результати досліджень у звітному році:

- Здійснено оцінку зміни позицій регіонів України у рейтингу інвестиційної привабливості. Побудовано рейтинг регіонів за обсягом капітальних і прямих іноземних інвестицій та проаналізовано тенденції їх приросту. Розраховано інтегральний індекс ефективності інвестицій на основі п'яти показників (співвідношення валового регіонального продукту і капітальних інвестицій, фінансового результату прибуткових підприємств і капітальних інвестицій, обсягу промислової продукції і капітальних інвестицій, обсягу наданих послуг і капітальних інвестицій, обсягу реалізованої інноваційної продукції і витрат на інновації) за період 2006-2014 рр. Проведено рейтингування та групування регіонів за рівнем ефективності інвестицій. Визначено ключові проблеми інвестиційної діяльності в Україні і окреслено напрями їх вирішення на державному та регіональному рівнях (Іщук С.О., Ткач С.М.).

- Оцінено вплив капітальних інвестицій на базові показники економічного розвитку регіонів України у період 2006-2014 рр. На основі використання статистичного інструментарію кореляційного аналізу залежностей між факторними і результативними ознаками побудовано систему регресійних однофакторних моделей. За результатами кореляційно-регресійного аналізу виявлено недостатню ефективність інвестиційної діяльності в окремих регіонах України (Тимків С.М.).

- Систематизовано макро-, мезо- та мікрорівневі чинники формування конкурентоспроможності промисловості регіону і визна-

чено напрями їх впливу на результати функціонування суб'єктів промислової діяльності в умовах вільної торгівлі між Україною і державами-членами Європейського Союзу (Новаківський І.І., Ткач С.М.).

- Поглиблено теоретико-методологічні засади формування та оцінювання конкурентоспроможності промислової діяльності на базі синтезу ключових постулатів теорій конкуренції, міжнародної практики поступального розвитку промислового виробництва і національної промислової політики, а також сучасних світових вимог до промислової продукції у контексті поглиблення євроінтеграції України. Узагальнено основні методи оцінки конкурентоспроможності суб'єктів промислової діяльності. Виділено потенційні загрози втрати частки внутрішнього ринку для промисловості Західного регіону в умовах функціонування зони вільної торгівлі (Кудря Я.В., Тимків С.М.).

- Розширено понятійний апарат і методичні засади комплексного оцінювання конкурентоспроможності промисловості. У цьому контексті запропоновано нове трактування конкурентоспроможності промислового сектора економіки і, зокрема, суб'єктів промислової діяльності крізь призму їх конкурентних переваг. Проведено диференціацію конкурентних переваг за групами у розрізі ефективності (операційної і ресурсної) та активності (економічної, виробничої, технологічної, інноваційної, інвестиційної і зовнішньоекономічної) функціонування суб'єктів промислової діяльності. Сформовано систему показників, які відповідають кожній із восьми груп виділених конкурентних переваг промисловості на мезорівні (Іщук С.О.).

- Визначено ключові принципи оцінювання конкурентоспроможності суб'єктів промислової діяльності. Розроблено алгоритм оцінки конкурентних переваг промислового сектора економіки регіонів України, який включає шість етапів: 1) відбір показників для формування бази розрахунку; 2) проведення нормалізації первинних статистичних даних; 3) визначення часткових інтегральних індексів за кожною групою конкурентних переваг промисловості регіону за методом середньої арифметичної; 4) розрахунок загального інтегрального індексу конкурентоспроможності промисловості регіону; 5) групування регіонів України за рівнем конкурентоспроможності промисловості за методом Стерджеса; 6) визначення пріоритетних видів промислової діяльності в регіонах за принципом Парето (Іщук С.О., Новаківський І.І., Ткач С.М.).

- Проведено оцінку поточного стану та результатів функціонування промислових підприємств в Україні і, зокрема, в

областях Західного регіону за основними показниками упродовж 2010-2015 рр. Визначено позитивні і негативні тенденції розвитку видів промислової діяльності. Окреслено проблеми вітчизняної промисловості на сучасному етапі. Запропоновано заходи із забезпечення та підвищення рівня конкурентоспроможності промислового виробництва в умовах вільної торгівлі між Україною і державами-членами Європейського Союзу (Ішук С.О., Кудря Я.В., Процевят О.С.).

За результатами досліджень у звітному році опубліковано: 1 монографію, 18 статей (з них 3 - в іноземних виданнях), 11 матеріалів і тез конференцій.

За результатами виконання теми за звітний період підготовлено та направлено до органів влади 2 розробки, впроваджено 1 розробку.

## **10. МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН У ТРАНСКОРДОННОМУ ПРОСТОРІ.**

Вид тематики: відомча (постанова Бюро Відділення економіки НАН України від 06.06.2012 р., протокол №6, № державної реєстрації 0113U000111).

Науковий керівник теми: к.е.н., с.н.с. Притула Х.М.

Основні виконавці: д.е.н., проф. Мікула Н.А., к.е.н. Тимечко І. Р., к.е.н. Колодійчук А.В., к.е.н. Калат Я.Я.

Термін виконання: I кв. 2013 р. – IV кв. 2015 р.

Основні результати досліджень у звітному році:

- Здійснено класифікацію та систематизацію механізмів взаємодії суб'єктів економічних відносин у транскордонному просторі за такими критеріями: суб'єкти взаємодії; рівень та форма виникнення, ступінь керованості та тривалість взаємодії; рівень інституціоналізації форм транскордонного співробітництва, рівень нормативно-правової регламентованості тощо. У рамках розробленої класифікації наведено приклади функціонування механізмів у транскордонному просторі за участі країн ЄС та окреслено особливості їх функціонування за участі прикордонних регіонів України (колектив виконавців під керівництвом Притули Х.М.).

- Узагальнено досвід країн ЄС щодо розвитку механізмів взаємодії суб'єктів економічних відносин у контексті функціонування єврорегіональних структур та розвитку транскордонних регіонів; досвід країн Центрально-Азіатського Регіонального Економічного Співробітництва (ЦАРЕС) щодо розвитку взаємодії мешканців прикордоння та організаційних механізмів прикордонної торгівлі, а



також окреслено механізм малого прикордонного руху. Запропоновано напрями розвитку механізмів взаємодії суб'єктів економічних відносин транскордонних ринків товарів і послуг, враховуючи світові тенденції посилення ролі і вагомості форм мережевої взаємодії (Калат Я.Я., Цибульська Ю.О., Тимечко І.Р.).

- На основі узагальнення існуючого закордонного та вітчизняного досвіду розвитку механізмів взаємодії суб'єктів підприємницької діяльності у транскордонному просторі, особливостей їх взаємодії та факторів, що на неї впливають, здійснено класифікацію форм мережевої взаємодії, які впливають на розвиток підприємництва у транскордонному просторі та обґрунтовано напрями розвитку механізмів взаємодії суб'єктів підприємницької діяльності у транскордонному просторі (Притула Х.М., Колодійчук А.В., Черторицький В.М.).

- Досліджено сучасний стан розвитку транскордонної інноваційної інфраструктури в Україні, узагальнено і систематизовано існуючі кластерні ініціативи, діяльність технопарків, промислових парків в різних регіонах України та виявлено проблеми їх розвитку (Колодійчук А.В.).

- Обґрунтовано складові організаційно-економічного механізму забезпечення взаємодії суб'єктів транскордонного ринку праці та розроблено рекомендації щодо удосконалення законодавчої бази в частині стимулювання розвитку транскордонних ринків праці і взаємодії їх ключових суб'єктів (Цибульська Ю.О.).

- Розроблено концептуальні положення розвитку механізмів взаємодії органів державної та місцевої влади у транскордонному просторі. Виявлено взаємозв'язок управлінських механізмів та інструментів транскордонного співробітництва у процесі створення транскордонного продукту. Визначено складові управлінського механізму взаємодії у транскордонному просторі (Цісінська О.Б.).

- Проаналізовано принципи організації та функціонування механізмів взаємодії громадських організацій у транскордонному просторі та визначено шляхи активізації таких взаємодій, а також їх вплив на суб'єкти транскордонного співробітництва та на економіку прикордонних територій. Розроблено рекомендації щодо участі громадських організацій у транскордонному співробітництві. (Цісінська О.Б., Кирилич Ю.В., Цюп'як О.З).

- Визначено принципи організації та функціонування механізмів взаємодії громадських організацій у транскордонному просторі, зокрема їх

роль у Програмах транскордонного співробітництва «Польща-Білорусь-Україна», «Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна», «Румунія-Україна-Молдова». Виявлено особливості правового механізму забезпечення взаємодії громадських організацій у транскордонному просторі шляхом узагальнення нормативно-правового забезпечення діяльності громадських організацій України та Польщі (Цісінська О.Б., Калат Я.Я.).

- Обґрунтовано напрями поглиблення взаємодії суб'єктів транскордонного співробітництва в контексті єврорегіонального співробітництва, зокрема: удосконалено основні теоретико-методологічні положення єврорегіонального співробітництва, висвітлено механізм взаємодії суб'єктів єврорегіонального співробітництва, а також проаналізовано та визначено основні напрями поглиблення взаємодії суб'єктів єврорегіонального співробітництва (Калат Я.Я.).

- Проаналізовано вплив Угоди про асоціацію між Україною та ЄС на взаємодію суб'єктів економічних відносин у транскордонному просторі. Виявлено, що втілення її положень сприятиме поступовому зближенню України та ЄС, спрощуватиме взаємодію всіх суб'єктів транскордонного співробітництва, створюватиме передумови для розвитку форм транскордонного співробітництва, стимулюватиме зайнятість мешканців прикордоння (Цибульська Ю.О., Тимечко І.Р., Калат Я.Я., Цісінська О.Б., Черторижський В.М.).

- Підготовлено та проведено експертне опитування представників органів місцевої влади з питань розвитку транскордонного співробітництва 16 прикордонних областей України, що дозволило виявити основні перешкоди його розвитку, визначити дієвість існуючих форм транскордонного співробітництва, оцінити рівень активності окремих суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва, окреслити пріоритетні види економічної діяльності та запропонувати першочергові кроки, які сприятимуть його активізації (Притула Х.М., Цісінська О.Б., Калат Я.Я., Цибульська Ю.О., Колодійчук А.В.).

- Підготовлено щорічну науково-аналітичну доповідь «Розвиток транскордонного співробітництва» (відповідно до рішення Бюро Відділення економіки НАН України від 29.10.2013 р., №11) (колектив авторів під керівництвом Притули Х.М.).

За результатами досліджень за звітний період опубліковано: науково-аналітичну доповідь, 24 статті (у т ч. 4 – у закордонних виданнях), 16 тез доповідей (у т ч. 4 – у закордонних виданнях), .

За результатами виконання теми за звітний період підготовлено та направлено до органів влади 3 розробки (з них 2 направлено центральним органам влади). Впроваджено 2 розробки (в т.ч. 1 – на рівні центральних органів влади).

### ГОСПДОГОВІРНА ТЕМАТИКА

#### 1. РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЕКТУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПЕРІОД ДО 2020 РОКУ (договір № 02-2015 від 1.09.2015 р. з Департаментом економічного розвитку, торгівлі та промисловості Львівської обласної державної адміністрації).

Науковий керівник теми: д.е.н., доцент Борщевський В.В.

Основні виконавці: д.е.н., проф. Сторонянська І.З.; д.е.н., проф. Шульц С.Л., д.е.н., проф. Іщук С.О., к.е.н., ст.н.с. Жук П.В.; к.е.н., ст.н.с. Теслюк Р.Т.

Термін виконання: вересень-листопад 2015 р.

Основні результати досліджень:

- Виконано науково-аналітичне обґрунтування основних показників, що відображають сучасний рівень соціально-економічного розвитку Львівщини (Сторонянська І.З., Жук П.В.).
- Здійснено економічне прогнозування розвитку Львівської області на період до 2020 року та запропоновано основні орієнтири стратегічного планування на регіональному та місцевому рівнях (Шульц С.Л.).
- Розроблено демографічний прогноз розвитку Львівської області на період до 2020 року та окреслено основні соціальні проблеми регіону, а також перспективи і напрями поліпшення демографічної ситуації (Теслюк Р.Т.).
- Проведено експертизу можливих сценаріїв розвитку області з урахуванням структурних змін в економіці, а також у контексті проведення адміністративно-територіальної реформи й децентралізації влади (Жук П.В., Сторонянська І.З.).
- Окреслено стратегічні можливості районів і міст Львівської області від проведення заходів з децентралізації влади та підвищення рівня фінансової самодостатності об'єднаних територіальних громад (Жук П.В., Сторонянська І.З.).
- Виявлено основні можливості, загрози, а також сильні та слабкі сторони Львівської області з метою визначення стратегічних цілей її розвитку до 2020 року (Іщук С.О.).

- Проведено аналіз можливих ризиків реалізації Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року, на основі чого виокремлено найбільш загрозливі чинники фінансово-економічного, соціально-демографічного, екологічного та суспільно-політичного характеру (Борщевський В.В., Жук П.В.).

- Здійснено редагування та уточнення стратегічного бачення та стратегічної місії області (Сторонянська І.З., Шульц С.Л.).

- Проведено експертизу стратегічних та операційних цілей Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року на предмет їх відповідності ключовим загальнодержавним документам зі стратегічного розвитку (Борщевський В.В., Шульц С.Л.).

- Економічно обґрунтовано основні стратегічні та операційні цілі розвитку області до 2020 року з урахуванням прогнозних оцінок, а також визначених загальнодержавних і регіональних пріоритетів економічної політики (Борщевський В.В., Сторонянська І.З., Шульц С.Л., Іщук С.О., Жук П.В., Теслюк Р.Т.).

- Запропоновано систему індикаторів моніторингу Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року з урахуванням визначених стратегічних та операційних цілей (Сторонянська І.З.).

- Проведено круглий стіл з обговорення проекту Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року із залученням представників органів державної влади та місцевого самоврядування регіону, наукових установ і навчальних закладів, а також громадської ради при Львівській обласній державній адміністрації та Львівської обласної ради (Борщевський В.В., Сторонянська І.З.).

- Систематизовано та документально оформлено матеріали за підсумками виконання науково-дослідної роботи за господоговірною тематикою, а також представлено результати на розширеній апаратній нараді в обласній державній адміністрації (Борщевський В.В.).

- Здійснено доопрацювання проекту Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року за результатами громадського обговорення, а також з урахуванням пропозицій керівництва Львівської обласної державної адміністрації (Сторонянська І.З., Жук П.В.).

Результати дослідження у формі проекту Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року передано замовнику (акт №1-02-2015 від 6.11.2015 р. з виконання комплексу науково-дослідних робіт з розроблення проекту Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року).

### **ІІІ. НАУКОВО-ЕКСПЕРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ІНТЕРЕСАХ ТА НА ЗАМОВЛЕННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ**

У звітному році науковцями Інституту підготовлено 16 науково-експертних документів в інтересах та на замовлення органів державної влади різних рівнів. Серед них:

#### **Пропозиції щодо змін та доповнень до Конституції України з питань адміністративно-територіального устрою та децентралізації влади.**

Обґрунтовано й запропоновано зміни та доповнення до законопроекту "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)", зокрема у частині визначень основних понять і термінів, наголошення на принципі поєднання централізації й децентралізації в системі публічної влади, структури й порядку обрання керівних органів в системі адміністративно-територіальних одиниць, участі держави у формуванні бюджетів територіальних громад.

*Направлено:* Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (лист №6/160 від 01.07.2015 р.); заступнику голови Верховної Ради України Сиройд О.І. (лист № 6/161 від 01.07.2015 р.).

#### **Пропозиції щодо активізації громадського контролю за використанням бюджетних ресурсів територіальних громад в умовах розвитку місцевого самоврядування.**

У пропозиціях акцентовано увагу на проблемах громадського контролю місцевих бюджетів через обмеженість доступу громадськості до інформації про місцеві бюджети. Запропоновано схему спільного ведення бюджетного процесу органами місцевого самоврядування і громадськістю.

*Направлено:* Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (лист №7/141 від 27.03.2015 р.).

#### **Пропозиції до методичних рекомендацій для євро регіонів України щодо їх реорганізації з використанням практики ЄС**

Пропозиції до методичних рекомендацій для євро регіонів України щодо їх реорганізації з використанням практики ЄС у цій галузі виконані відповідно до доручення Віце-прем'єр-міністра, Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального

господарства України Зубка Г. Г. (№ 22194/3/1-15 від 23.06.2015, № 32366/1/1-15 від 05.08.2015) з метою розробки оптимального механізму сприяння розвитку єврорегіонів.

*Направлено:* Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (лист №04-1/194 від 19.08.2015 р.).

### **Науково-аналітичні матеріали з моніторингу місцевих бюджетів Львівської області за 2013-2014 рр.**

У підготовлених науково-аналітичних матеріалах представлено основні результати проведеного моніторингу місцевих бюджетів Львівської області у 2013-2014 рр. Особливу увагу приділено аналізу використання субвенцій з державного бюджету місцевими бюджетами Львівської області.

*Направлено:* Територіальному управлінню рахункової палати по Львівській, Волинській, Рівненській, Тернопільській, Івано-Франківській та Закарпатській областях (лист № 1/208 від 09.11.2015 р.).

### **Пропозиції до проекту Програми соціально-економічного і культурного розвитку Тернопільської області на 2015 р.**

Розроблено пропозиції щодо вдосконалення Програми соціально-економічного і культурного розвитку Тернопільської області на 2015 р. відповідно до динамічних змін, які відбуваються у державі та суспільстві. Запропоновані напрямки фінансового забезпечення реалізації Програми.

*Направлено:* Департаменту економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва Тернопільської обласної державної адміністрації (лист №8/74 від 05.02.2015 р.).

### **Зауваження та пропозиції з питань запровадження ринку землі в Україні.**

У матеріалах проаналізовано діючі положення, що регулюють використання та охорону земельних ресурсів в Україні, висвітлено головні проблеми та виокремлено низку пропозицій щодо запровадження в Україні ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення.

*Направлено:* Департаменту агропромислового розвитку Львівської обласної державної адміністрації (лист № 4/121 від 27.05.2015 р.).

**Пропозиції до проекту Програми економічного і соціального розвитку Чернівецької області на 2015 рік.**

Розроблено пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення програмного документу який визначає основні стратегічні орієнтири економічного і соціального розвитку Чернівецької області на 2015 рік, зокрема, в частині визначення основних проблем, які потребують першочергового вирішення та джерел їх фінансової підтримки.

*Направлено:* Департаменту економічного розвитку Чернівецької обласної державної адміністрації (лист № 1/40 від 23.01.2015).

**Пропозиції щодо обґрунтування механізму фінансового забезпечення територіальних громад в контексті забезпечення бюджетної автономії та фінансової самостійності місцевих бюджетів в умовах реалізації адміністративно-територіальної реформи**

Представлено аналітичні матеріали щодо сучасних проблем формування дохідної частини місцевих бюджетів об'єднаних територіальних громад та напрямів підвищення ефективності використання власного бюджетного потенціалу. Розраховано власні податкові надходження об'єднаної Чижківської територіальної громади згідно затвердженого перспективного плану територіальних громад Львівської області, доведено ефективність добровільного об'єднання.

*Направлено:* головам сільських рад Пустомитівського району (лист № 1/139 від 11.06.2015 р.)

**Пропозиції щодо вдосконалення фіскального регулювання великих платників податків.**

Обґрунтовано пропозиції щодо шляхів підвищення ефективності податкового обслуговування та супроводу підприємств за допомогою застосування електронних ресурсів для звітності, проведення звірок за рахунками та отримання консультацій з метою покращення якості надання адміністративних послуг.

*Направлено:* Спеціалізованій державній податковій інспекції з обслуговування великих платників у м. Львові Міжрегіонального головного управління Міністерства доходів і зборів України (лист № 03-1/137 А від 11.06.2015 р.).

**Пропозиції щодо змін та доповнень до проекту Комплексної інвестиційної програми розвитку об'єктів малої енергетики на території Львівської області на 2016-2020 роки.**

Запропоновано зміни та доповнення до Комплексної інвестиційної програми розвитку об'єктів малої енергетики на території Львівської області на 2016-2020 роки.

*Направлено:* Управлінню архітектури, містобудування та інфраструктурних проєктів Львівської ОДА; Департаменту екології та природних ресурсів Львівської ОДА (лист № 6/242 від 05.10.2015 р.).

Крім того, у звітному році забезпечено регулярне розміщення на web-сайті Інституту (режим доступу: <http://ird.gov.ua/ird01/p1056>) науково-експертних матеріалів та коментарів (всього понад 30), зокрема з питань оцінки наслідків впровадження в дію Угоди про зону вільної торгівлі з ЄС для економіки України.



#### **ІV. ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ У НАРОДНОМУ ГОСПОДАРСТВІ**

За результатами досліджень в 2015 р. підготовлено та надіслано в органи влади, установи та організації 56 доповідних та наукових записок, наукових доповідей, аналітичних матеріалів, експертних висновків, методичних рекомендацій, з них впроваджено – 39. До вищих державних органів країни скеровано 20 розробок (в т.ч. Верховній Раді України – 6, Адміністрації Президента України – 2, міністерствам та відомствам – 12), з них впроваджено – 12.

Серед них:

**Пропозиції щодо змін та доповнень до Методики формування спроможних територіальних громад, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 08.04.2015 р. № 214**

*Автори:* к.е.н., с.н.с. Жук П.В.

*Направлено:* Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (лист №1/135 від 05.06.2015 р.); Віце-прем'єр-міністру України, Міністру регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Зубку Г.Г. (лист №1/134 від 05.06.2015 р.)

Запропоновано низку змін та доповнень до затвердженої урядом Методики формування спроможних територіальних громад, зокрема щодо дотримання нормативних вимог до транспортної доступності освітніх й медичних послуг; урахування центрів економічної активності як осередків створення громад тощо.

*Впровадження:* Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (лист № 04-14/14-3226 (153177) від 03.07.2015 р.); Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (лист № 8-13-276-15 від 05.08.2015 р.).

**Доповідна записка «Пріоритетні напрями та інструменти підвищення метрополійного потенціалу великих міст України»**

*Автори:* д.е.н., с.н.с. М.І. Мельник, к.е.н., с.н.с. Щеглюк С.Д., к.е.н. Лещух І.В., Синютка О.М.

*Направлено:* Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (лист № 03-1/69 від 27.04.2015 р.); Львівській торгово-промисловій палаті (лист № 03-1/69 від 27.04.2015 р.); Волинській торгово-промисловій палаті (лист № 03-

1/69 від 27.04.2015 р.); Асоціації міст України (лист № 03-1/69 від 27.04.2015 р.).

Обґрунтовано вибір інструментів стимулювання метрополійного потенціалу великих міст України, впровадження яких позитивно вплине на розвиток пріоритетних метрополійних функцій. Запропоновано універсальні та специфічні інструменти стимулювання метрополійного потенціалу великих міст України (які у свою чергу поділяються на: адміністративно-правові, інституційні, програмні, економічні, управлінські) та проаналізовано їх вплив на розвиток різноманітних метрополійних функцій великих міст.

*Впровадження:* Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (лист №7/31-7178 від 23.06.2015 р.); Асоціація міст України (лист № 3-100/1 від 17.07.2015 р.); Волинська торгово-промислова палата (лист № 193-22/01-3/207/1 від 29.04.2015 р.).

### **Пропозиції щодо удосконалення норм Податкового кодексу України в частині оподаткування майна**

*Автори:* Сторонянська І.З., Возняк Г.В., Пелехатий А.О., Патицька Х.О.

*Направлена:* Комітет Верховної Ради України з питань податкової та митної політики, (лист № 7/90 від 13.02.2015р.)

Розглянуто сучасний механізм справляння податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Запропоновані шляхи удосконалення оподаткування майна в частині статті 266 Податкового кодексу України. Запропоновані новітні шляхи визначення об'єкту оподаткування у сільських територіальних громадах.

*Впровадження:* Комітет Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (лист № 04-27/10-562 від 27.02.2015 р.)

### **Проекти моделей територіальних громад районів та міст обласного значення (28 районів та міст обласного значення) з аналітичними матеріалами**

*Автори:* к.е.н. Жук П.В., к.е.н. Гулич О.І., к.е.н. Колодійчук І.А., к.е.н. Полюга В.О., д.е.н. Сторонянська І.З., д.е.н. Борщевський В.В., к.е.н. Максимчук В.В., к.е.н. Пелехатий А.О., інж. Федірко Б.О., інж. Яремчук Р.Є.

*Направлено:* голові Львівської ОДА (вих. № 6/79 від 06.05.2015 р.), голові Львівської обласної ради (вих. № 6/80 від 06.05.2015 р.), головам РДА та міським головам (вих. № 6/74 від 05.05.2015 р.)

Розроблено модель системи адміністративно-територіальних одиниць Львівської області та проекти формування територій об'єднаних громад, які запропоновано як основу для перспективного плану формування територіальних громад Львівської області.

*Впровадження:* Львівська обласна рада (лист № 02-вих-628 від 03.07.2015 р.).

### **Наукова записка «Превентивні заходи державної політики у сфері регулювання трудової міграції»**

*Автори:* д.е.н., проф. Садова У.Я., к.е.н., с.н.с. Риндзак О.Т.

*Направлено:* Державній службі зайнятості Міністерства соціальної політики України (лист №8/284 від 16.11.2015 р.).

У науковій записці визначено ризики втрат людського потенціалу у світлі євроінтеграційних перетворень регіонального ринку праці (на прикладі міста Львова) та представлено пропозиції щодо удосконалення міграційної політики з метою запобігання вимивання людського потенціалу за межі країни.

*Впровадження:* Державна служба зайнятості Міністерства соціальної політики України (центральный апарат) (листи № ДЦ-02-8669/0/6-15, № ДЦ-02-8670/0/6-15 від 02.12.2015 р.).

### **Аналітична доповідь «Система планування соціально-економічного розвитку на державному і регіональному рівні»**

*Автори:* д.е.н., доц. Борщевський В. В., к.н.держ.упр., с.н.с. Куліш І.М.

*Направлено:* Відділу забезпечення зв'язків Президента України з Кабінетом Міністрів України Адміністрації Президента України (лист № 4/354 від 2.12.2015 р.)

В аналітичній доповіді визначено концептуальні засади стратегування, програмування і планування регіонального розвитку, а також основні недоліки у організації цих процесів.

*Впровадження:* Відділ забезпечення зв'язків Президента України з Кабінетом Міністрів України Адміністрації Президента України (лист № 29.04/27 від 24.12.2015 р.)

### **Наукова записка «Напрями забезпечення конкурентоспроможності вугільних підприємств Західного регіону України»**

*Автори:* к.е.н. Жук П.В., Почтарук І.С.

*Направлено:* Міністерству енергетики та вугільної промисловості України (лист № 6/34 від 20.01.2015 р.).

Визначені основні напрями та засоби організаційно-економічних змін у функціонуванні вугільної промисловості Західного регіону України:

реструктуризація діючих державних підприємств та шахт, створення вертикально-інтегрованої вугільно-енергетичної компанії, вирішення питань працевлаштування та соціального захисту працівників шахт, які вивільнюватимуться.

*Впровадження:* фінансово-економічне управління Міністерства енергетики та вугільної промисловості України (лист № 13.02 – 171 від 26.02.2015 р.).

### **Науково-аналітична доповідь «Розвиток транскордонного співробітництва».**

*Автори:* колектив авторів під керівництвом к.е.н., с.н.с. Тимечко І.Р.

*Направлено:* Адміністрації Президента України; Верховній Раді України; Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України; Міністерству закордонних справ України; Міністерству економічного розвитку і торгівлі України; Міністерству соціальної політики України; Львівській, Закарпатській, Волинській, Чернівецькій, Одеській та Рівненській обласним державним адміністраціям; Львівській, Закарпатській, Волинській обласним радам; Національному інституту стратегічних досліджень при Президенті України (лист № 04-1/66 від 27.04.2015 р.).

У доповіді проаналізовано сучасний стан розвитку транскордонного співробітництва регіонів України, розглянуто нові форми транскордонної взаємодії суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва, виявлено регіональні ініціативи формування транскордонних кластерів та парків, визначено чинники впливу на взаємодію суб'єктів транскордонного співробітництва, запропоновано заходи щодо активізації транскордонного співробітництва.

*Впровадження:* Міністерство соціальної політики України (лист № 124 від 26.05.2015 р.); Закарпатська обласна рада (лист № 135 від 18.06.2015 р.).

### **Методичні рекомендації з моделювання територіальних громад базового рівня (міських, селищних, сільських)**

*Автор:* к.е.н. Жук П.В.

*Направлено:* Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (вих № 6/125 від 16.03.2015 р.)

Запропоновано основні методичні положення щодо розробки моделей об'єднаних територіальних громад: принципи, критерії, алгоритм формування.

**Методичні рекомендації «Моніторинг соціокультурних виявів міграції в умовах євроінтеграційних процесів України: регіональний аспект»**

*Автори:* колектив авторів під керівництвом д.е.н., проф. Садової У. Я.

*Направлено:* Голові Львівської обласної державної адміністрації (лист № 08/352 від 23.12.2015 р.).

На основі статистичного аналізу та за результатами соціологічних обстежень регіональних особливостей міграційних процесів обґрунтовано потребу моніторингу соціокультурних виявів вимушеної міграції в умовах реалізації євроінтеграційних прагнень України. Наголошено, що ідеологічну основу політичних рішень має забезпечувати стратегія європейського вибору українського народу. Водночас вказано, що в економічному та соціокультурному плані регіони України по-різному готові до сприйняття такого явища як внутрішньо переміщені особи. Виходячи з цього, запропоновано авторський методичний підхід до аналізування структури потреб цієї категорії населення, можливостей їх інтеграції у нове середовище виходячи з цілей модернізації регіональної економіки та гармонізації соціально-культурних відносин у регіонах соціумів, а також активізації заходів державної політики України у проблемній сфері.

*Впровадження:* Департамент соціального захисту населення Львівської обласної державної адміністрації (лист № 15-11225 від 24.12.2015 р.).

**Доповідна записка «Структурна трансформація економіки Львівської області: ключові проблеми та євроінтеграційні пріоритети»**

*Автори:* к.е.н.Луцків О.М., к.е.н. Габрель М.С.

*Направлена:* Департамент міжнародного співробітництва та туризму Львівської обласної державної адміністрації (лист № 2/68 від 03.02.2015).

У поданих матеріалах здійснено економіко-статистичну оцінку структурних процесів в економіці Львівської області та промисловості за період з 2006 по 2013 рік. Проведено прогностичну оцінку тенденцій розвитку окремих видів економічної діяльності на період до 2016 року. Запропоновано практичні рекомендації щодо вибору пріоритетних видів економічної діяльності, структурної корекції, а також формування та реалізації заходів регіональної структурної політики в області. Окреслено пріоритети та визначено позитивні і негативні наслідки євроінтеграції в інноваційній сфері для економіки регіону.

*Впровадження:* Департамент міжнародного співробітництва та туризму Львівської обласної державної адміністрації (лист № 189/1 від 24.02.2015).

**Науково-аналітичне видання «Місцеві бюджети Львівської області в умовах реформи місцевого самоврядування»**

*Автори:* колектив авторів під керівництвом д.е.н., проф. Сторонянської І.З.  
*Направлена:* Голові Львівської обласної державної адміністрації (ст № 1/871 від 04.11.2015р.)

В доповіді висвітлено тенденції та особливості формування і використання фінансового ресурсу місцевих бюджетів Львівської області за 2013-2014 рр. в умовах податково-бюджетної децентралізації в державі. Значну увагу приділено виявленню проблем, з якими стикаються органи місцевого самоврядування в контексті передачі повноважень та фінансових ресурсів на місцевий рівень. Отримані результати щодо оцінювання фінансової спроможності органів місцевого самоврядування сприятимуть підвищенню рівня ефективності прийняття управлінських рішень в процесі формування об'єднаних територіальних громад.

*Впровадження:* Львівська обласна державна адміністрація(лист №5/34-7656/0/2-15-10 від 9.11.2015р.0.

**Науково-аналітична записка «Оцінка тенденцій розвитку промисловості Західного регіону України»**

*Автори:* д.е.н., проф. Ішук С.О., к.е.н. Кудря Я.В., Процевят О.С.

*Направлена:* директорам профільних департаментів Волинської, Закарпатської, Івано-Франківської, Львівської, Рівненської, Тернопільської і Чернівецької обласних державних адміністрацій (вихідний лист № 5/243 від 6 жовтня 2015 р.).

Проведено оцінку поточного стану та результатів функціонування промислових підприємств в Україні і, зокрема, областях Західного регіону за основними показниками упродовж 2010-2015 рр. Визначено позитивні і негативні тенденції розвитку видів промислової діяльності. Окреслено проблеми вітчизняної промисловості на сучасному етапі. Запропоновано заходи із забезпечення та підвищення рівня конкурентоспроможності промислового виробництва в умовах вільної торгівлі між Україною і Європейським Союзом.

*Впроваджено:*

1) Департамент економічного розвитку і торгівлі Волинської обласної державної адміністрації (вхідний лист № 826/07-13/2-15 від 23 жовтня 2015 р.);

2) Департамент економічного розвитку, торгівлі та промисловості Львівської обласної державної адміністрації (вхідний лист № 4-44-4531 від 5 листопада 2015 р.);

3) Департамент економічного розвитку, інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва Тернопільської обласної державної адміністрації (вхідний лист № 03/6-1319 від 25 листопада 2015 р.).

**Наукова записка «Концепція структурної модернізації економіки Західного регіону України»**

*Автори:* колектив авторів під керівництвом д.е.н., проф. Шульц С.Л.

*Направлено:* Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства (лист №03/272 від 4.11.2015 р.).

Представлено концептуальні засади структурної модернізації економіки Західного регіону України. Сформульовано принципи, завдання та пріоритети структурної модернізації економіки регіонів. Проаналізовано тенденції економічного розвитку областей Західного регіону України та визначено пріоритетні для регіонів сфери економічної діяльності та галузі промисловості, які потребують першочергової підтримки. Виокремлено проблеми та запропоновано заходи структурної модернізації економіки регіонів. Визначено особливості регулювання структурних диспропорцій на державному, регіональному та муніципальному рівнях управління.

**Наукова записка «Напрями модернізації основного капіталу виробничої сфери»**

*Автори:* д.е.н., проф. Іщук С.О., к.е.н. Кудря Я.В., Процевят О.С.

*Направлено:* Міністерству економічного розвитку і торгівлі України (лист №5/139 від 24.03.2015 р.).

Досліджено динаміку показників, які характеризують техніко-економічний стан, рух та ефективність використання основного капіталу в Україні, зокрема у Західному регіоні, та встановлено причинно-наслідкові зв'язки між ними. Визначено ключові тенденції оновлення основного капіталу виробничої сфери. Проведено групування регіонів за значеннями загального та часткових інтегральних індексів основного капіталу.

**Науково-аналітична записка «Методика та аналіз результатів досліджень соціально-економічної захищеності внутрішньо переміщених осіб у регіоні»**

*Автори:* колектив авторів під керівництвом д.е.н., проф. Садової У.Я.

*Направлено:* Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин та міжнаціональних відносин (лист № 1/91 від

13.02.2015 р.); Львівській обласній державній адміністрації (лист № 08/49 від 28.01.2015 р.);

У науково-аналітичній записці представлено результати апробації авторської методики щодо вивчення проблем інтеграції внутрішньо переміщених осіб (ВПО) із тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції.

**Аналітична записка «Оцінка та реалізація виробничого потенціалу сільських територій на основі застосування відомостей Державного земельного кадастру»**

*Автори:* к.е.н., доц. Залуцький І.Р., к.е.н., с.н.с. Притула Х.М.

*Направлено:* Департаменту з питань регіонального розвитку Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (лист № 04-1/221 від 17.09.2015 р.)  
В аналітичній записці розкрито підходи до виокремлення, ідентифікації та структуризації виробничого потенціалу сільської території, запропоновано алгоритм оцінювання виробничого потенціалу сільської території у сфері сільськогосподарської діяльності, здійснена порівняльна оцінка ефективності його використання у розрізі регіонів держави та окреслено напрями їх застосування.

**Наукова доповідь «Інтеграція мігрантів у приймаючий соціум: соціокультурологічні аспекти модернізаційного розвитку регіону»**

*Автори:* колектив авторів під керівництвом д.е.н., проф. Садової У.Я.

*Направлено:* Львівській обласній державній адміністрації (лист №08/49 від 28.01.2015 р.)

На основі узагальнення результатів аналізу статистичних даних, експертних оцінок та авторського анкетного опитування визначено основні фокуси проблем інтеграції мігрантів у приймаючий соціум. За результатами обстеження вимушено переселених осіб з територій збройного конфлікту в Україні сформульовано основні виміри соціокультурного середовища приймаючого соціуму. Обґрунтовано необхідність вироблення державної політики регіонального міжкультурного менеджменту, як важливої передумови модернізаційного розвитку регіону-соціуму.

*Впровадження:* Департамент соціального захисту населення Львівської обласної державної адміністрації (лист № 15-11226 від 24.12.2015 р.).



**Доповідна записка «Структурна трансформація економіки Львівської області: ключові проблеми та євроінтеграційні пріоритети»**

*Автори:* к.е.н., с.н.с. Луцків О.М., к.е.н. Габрель М.С.

*Направлено:* Департаменту міжнародного співробітництва та туризму Львівської обласної державної адміністрації (лист № 2/68 від 03.02.2015).

Здійснено економіко-статистичну оцінку структурних процесів в економіці Львівської області та промисловості за період 2006-2013 рр. Проведено прогнозну оцінку тенденцій розвитку окремих видів економічної діяльності на період до 2016 року. Запропоновано практичні рекомендації щодо вибору пріоритетних видів економічної діяльності, структурної корекції, а також формування та реалізації заходів регіональної структурної політики в області. Окреслено пріоритети та визначено позитивні і негативні наслідки євроінтеграції в інноваційній сфері для економіки регіону.

*Впровадження:* Департамент міжнародного співробітництва та туризму Львівської обласної державної адміністрації (лист № 189/1 від 24.02.2015).

## V. КООРДИНАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього НАН України» є провідною науковою установою в системі НАН України з проблем регіональної політики та транскордонного співробітництва.

Координація наукової діяльності з проблем регіональної політики у звітний період здійснювалась при підготовці концептуальних, аналітичних та прогнозних документів державного та регіонального значення, в ході виконання науково-дослідних робіт та практичного впровадження їх результатів, при організації та проведенні конференцій, семінарів та круглих столів з:

- центральними, регіональними та місцевими органами влади:

Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством енергетики та вугільної промисловості України, Міністерством фінансів України, Міністерством екології та природних ресурсів України, Державним агентством України з туризму та курортів, Державною службою зайнятості Міністерства соціальної політики України, Державною міграційною службою України, головним управлінням Державної фіскальної служби у Львівській області; Комітетами Верховної Ради України з питань: державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування; податкової та митної політики; питань науки та освіти; прав людини, національних меншин та міжнародних відносин; сім'ї, молодіжної політики та туризму; обласними державними адміністраціями і обласними радами Західного регіону України; органами місцевого самоврядування та районними державними адміністраціями Львівської області.

- науковими установами НАН України:

ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», Інститутом демографії та соціальних досліджень НАН України, ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», Інститутом проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, Інститутом економіки промисловості НАН України, Інститутом економіко-правових досліджень НАН України, Науково-дослідним центром індустріальних проблем розвитку НАН України, Національним інститутом стратегічних досліджень при Президентові України, Інститутом українознавства НАН України, Інститутом екології Карпат НАН України, Західним науковим центром НАН України та МОН України.

– вищими навчальними закладами:

Львівським інститутом банківської справи Університету банківської справи НБУ, Національним університетом «Львівська політехніка», Львівським національним університетом імені Івана Франка, Національним лісотехнічним університетом України, Національним університетом водного господарства та природокористування, Луцьким національним технічним університетом, Львівським регіональним інститутом державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, Львівським інститутом Міжрегіональної академії управління персоналом, Тернопільським національним економічним університетом, Львівською комерційною академією, Львівським національним аграрним університетом, Львівською державною фінансовою академією та багатьма іншими установами.

Протягом звітнього року Інститутом підписано угоди про співпрацю із: Київським університетом права НАН України, Національним науковим центром «Інститут аграрної економіки», Східноєвропейським національним університетом імені Лесі Українки, Чернігівським національним технологічним університетом та Золочівською міською радою.

На виконання рішення Бюро Відділення економіки НАН України від 29.10.2013 р. щодо перспективних напрямів досліджень установ Відділення у 2014-2018 рр., згідно якого Інститут визначений головною установою за напрямом «Регіональні дослідження» та його складовими: «Транскордонне співробітництво», «Комплексна характеристика соціально-економічного розвитку регіонів» та «Адміністративно-територіальний устрій», Інститут здійснював координацію роботи установ Відділення та співпрацював із центральними та регіональними органами влади з організації конференцій та круглих столів, підготовки наукових доповідей, аналітичних та експертних матеріалів з даної проблематики. Зокрема, у рамках цієї діяльності Інститутом було підготовлено щорічну наукову доповідь «Територіальний розвиток та регіональна політика в Україні».

Так, за складовою «Адміністративно-територіальний устрій» напряму «Регіональні дослідження» підготовлено та скеровано до центральних та регіональних органів державної влади низку методичних та науково-експертних матеріалів з питань реформування адміністративно-територіального устрою, моделювання територіальних громад базового рівня в Україні, фінансового забезпечення територіальних громад в умовах податково-бюджетної децентралізації в

державі, які отримали схвальну оцінку Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Верховної Ради України та Львівської обласної державної адміністрації. У співпраці із органами державної влади, місцевого самоврядування і громадськими організаціями проведено низку робочих зустрічей та обговорень, розроблено модель адміністративно-територіальних одиниць базового рівня Львівської області та проекти формування територій об'єднаних громад, які взяті за основу при підготовці перспективного плану формування громад області.

Зокрема, 19.05.2015 р. в Інституті було проведено круглий стіл на тему «Реформа адміністративно-територіального устрою: модель для Львівської області», участь у якому взяли керівники Львівської обласної державної адміністрації та Львівської обласної ради, представники Офісу реформ у Львівській області, представники місцевих органів влади, громадські активісти, провідні науковці та фахівці з питань регіонального розвитку. У рамках круглого столу було висвітлено основні методичні підходи до моделювання об'єднаних територіальних громад Львівської області та представлено розроблені моделі об'єднаних територіальних громад 20-ти районів області.

З метою вивчення досвіду організації діяльності місцевого самоврядування у Республіці Польща та обговорення можливостей щодо його використання при здійсненні реформування адміністративно-територіального устрою та процесів децентралізації влади в Україні, Інститутом у співпраці із Ярославською державною вищою технічно-економічною школою було проведено 12.10.2015 р. в м. Ярославі (Польща) круглий стіл «Забезпечення розвитку місцевого самоврядування: досвід Польщі для України», у роботі якого взяли участь представники органів місцевого самоврядування Львівської області та Підкарпатського воєводства.

У співпраці із органами регіональної влади Львівщини співробітниками Інституту було здійснено моніторинг місцевих бюджетів Львівської області, досліджено тенденції та особливості формування і використання фінансового ресурсу місцевих бюджетів Львівської області за 2013-2014 рр. в умовах податково-бюджетної децентралізації в державі, які використовуються в процесі формування об'єднаних територіальних громад.

Продовжується співпраця із Державною службою зайнятості Міністерства соціальної політики України та Департаментом соціального захисту населення Львівської обласної державної адміністрації з моніторингу проблем інтеграції внутрішньо

переміщених осіб із тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції у приймаючі регіони та вирішення питань їх соціальної підтримки.

Науковцями Інституту на замовлення Львівської обласної державної адміністрації було опрацьовано нову редакцію Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року та Плану її реалізації. Проект Стратегії був обговорений та схвалений на круглому столі, організованим 17.09.2015 р. Інститутом спільно з Регіональним філіалом Національного інституту стратегічних досліджень, за участю представників органів регіональної влади, місцевого самоврядування, науковців та громадських активістів.

Директор Інституту, д.е.н., проф. Кравців В.С. входить до складу міжвідомчої координаційної комісії з питань регіонального розвитку (Постанова Кабінету Міністрів України № 714 від 16.09.2015 р.). Д.е.н., проф. Садова У.Я. є членом Науково-експертної Ради з питань діяльності Державної міграційної служби України (наказ голови ДМС України №70 від 07.09.2011 р.). К.е.н. Гулич О.І. входить до складу Науково-технічної ради Державного агентства України з туризму та курортів, Експертної ради з питань туризму та курортів при Комітеті Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики та туризму та є учасником Всеукраїнської мережі фахівців і практиків з регіонального та місцевого розвитку РЕГІОНЕТ.

Провідні науковці Інституту приймають також активну участь у роботі координаційних комісій, громадських та дорадчих рад, робочих та експертно-аналітичних груп при органах регіональної влади:

- д.е.н., проф. Кравців В.С. входить до складу Міжвідомчої координаційної комісії з питань реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади у Львівській області (розпорядження голови Львівської ОДА № 106/0/5-15 від 23.03.2015 р.), Ради регіонального розвитку Львівської області (розпорядження голови Львівської ОДА № 278/0/5-15 від 17.06.2015 р.).
- к.е.н., пр.н.с. Жук П.В. бере участь у роботі: Дорадчого громадського органу при Департаменті екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації; комісії Львівської обласної державної адміністрації з формування територіальних громад; громадської експертно-аналітичної групи з розвитку паливно-енергетичного комплексу Львівської області при Західному науковому центрі НАН України та МОН України.

- д.е.н., доц. Борщевський В.В. входить до складу: координаційно-дорадчої ради з питань підприємництва при Львівській ОДА; робочої групи з розробки карти розвитку агрокооперації (Департаменту агропромислового розвитку Львівської ОДА); експертного середовища агропромислового комплексу Львівщини (Департамент агропромислового розвитку Львівської ОДА.).
- к.держ.упр., с.н.с. Біль М.М. - член міжвідомчої робочої групи з питань формування Програми зайнятості населення Львівської області на 2013-2017 роки.

За тематикою досліджень проблем *транскордонного співробітництва* здійснювалася координація робіт з: Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України; Міністерством економічного розвитку і торгівлі України; Комітетом Верховної Ради України з питань європейської інтеграції; обласними державними адміністраціями та обласними радами Західного регіону України; Львівською міською радою та органами місцевого самоврядування Львівщини; Київським національним економічним університетом ім. Вадима Гетьмана, Східноєвропейським національним університетом імені Лесі Українки, Луцьким національним технічним університетом, Буковинським державним фінансово-економічним університетом, Мукачівським державним університетом, Національним інститутом стратегічних досліджень та його регіональними філіалами у Львові та Ужгороді, Львівською обласною спілкою економістів України, Асоціацією органів місцевого самоврядування «Єврорегіон Карпати – Україна».

Зокрема, у рамках цієї діяльності, у співпраці із установами-партнерами та регіональними органами влади, Інститутом підготовлено щорічну науково-аналітичну доповідь «Розвиток транскордонного співробітництва».

Інститут виступив одним із співорганізаторів Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми наукового й освітнього простору в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів», яка відбулася 14-15.05.2015 р. у м. Мукачево. У рамках конференції у Мукачівській міській раді було проведено круглий стіл «Актуальні аспекти транскордонного співробітництва» за участю науковців України, Польщі та Словаччини. Підписано Меморандум про співпрацю у сфері науково-освітньої та інноваційної діяльності між Мукачівським державним університетом, ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І.Долішнього НАН України», Хмельницьким

національним університетом, Українською інженерно-педагогічною академією (м. Харків), Пряшівським університетом (Словаччина), Державною вищою школою в Освенцімі (Польща), Сільськогосподарським університетом у Кракові (Польща), Техніко-гуманітарною академією в Бельсько-Бяла (Польща).

30.10.2015 р. у м. Чернівці, на базі Буковинського державного фінансово-економічного університету, проведено міжнародний круглий стіл на тему «Соціально-економічний розвиток українсько-румунського транскордонного регіону», за участю представників регіональної влади, українських та румунських науковців.

Інститут є координуючою структурою з української сторони наукового інформаційно-статистичного транскордонного кластеру «Інфостат», учасниками якого також є: Головне управління статистики у Львівській області, Львівський національний університет імені Івана Франка, Львівська обласна спілка економістів України, Статистичне управління Підкарпатського воєводства, Жешувський університет, Центр статистичних досліджень і освіти Головного управління статистики Польщі (м. Варшава).

Інститут в особі д.е.н., проф. Кравціва В.С. бере участь в роботі Українсько-польської міжурядової Координаційної Ради з питань міжрегіонального співробітництва.

Д.е.н., доц. Борщевський В.В. взяв участь у відкритих слуханнях Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції «Посилення ролі євро регіонів у здійсненні транскордонного співробітництва» (м. Київ, 13.05.2015 р.) Він входить до складу експертної групи з питань міжнародного співробітництва (Департамент міжнародного співробітництва та туризму Львівської ОДА). Науковці Інституту в якості експертів взяли участь у реалізації проекту Асоціації органів місцевого самоврядування «Євро регіон Карпати-Україна» «Об'єднуємося свідомо: підвищення ефективності процесу об'єднання громад у Львівській області».

В напрямі розвитку співробітництва з вищими навчальними закладами продовжувалась робота з реалізації програми діяльності науково-навчального комплексу «Економосвіта». Угода щодо створення ННК «Економосвіта» була підписана у квітні 2003 р. Інститутом регіональних досліджень НАН України, Інститутом економіки та менеджменту при Національному університеті «Львівська політехніка», Академією народного господарства (м. Тернопіль) та Львівським банківським інститутом Національного банку України. На

даний час до складу комплексу також входять Львівська комерційна академія, Львівська державна фінансова академія, Луцький національний технічний університет та Ярославська державна вища технічно-економічна школа (Польща).

У звітному році проведено 2 засідання координаційної ради ННК «Економосвіта», присвячених питанням фінансової грамотності населення та розвитку транскордонного співробітництва у сфері науки і освіти. У рамках ННК «Економосвіта» успішно функціонує координаційна рада молодих вчених комплексу, яку очолює співробітник Інституту, к.е.н. Пелехатий А.О. До її здобутків слід віднести організацію та проведення у 2015 р. 5 конференцій та круглих столів за участю молодих вчених комплексу.

До результатів роботи Інституту в рамках комплексу у звітному році слід віднести:

- кооперацію в питаннях забезпечення підготовки висококваліфікованих спеціалістів в сфері економічної діяльності (залучення 5 провідних науковців Інституту до навчального процесу у вищих навчальних закладах комплексу, 6 – до головування в ДЕКах установ комплексу);
- підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних кадрів (підвищення кваліфікації 13 науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів комплексу, захист на спеціалізованих радах Інституту 3 кандидатських дисертацій фахівцями із установ комплексу);
- спільна наукова діяльність (залучення науковців з установ комплексу до виконання 3 науково-дослідних тем Інституту);
- спільна видавнича діяльність (публікація 1 монографії та 2 збірників наукових праць);
- спільне проведення 6 науково-практичних конференцій, круглих столів, семінарів з актуальних проблем економіки, зокрема: X Міжнародної науково-практичної конференції «Інтеграція України у європейський та світовий фінансовий простір» (м. Львів, 20-25.06.2015 р.); XII Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації» (м. Тернопіль, 26-27.03.2015 р.); I Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених «Економіка України в умовах сучасних геополітичних трансформацій» (м. Львів, 21-22.05.2015), IV Міжвузівської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та



молодих вчених «Актуальні проблеми управління ресурсами та економіка праці» (м. Львів, 22-23.05.2015 р.), круглого столу «Забезпечення розвитку місцевого самоврядування: досвід Польщі для України» (м. Ярослав, 12.10.2015 р.) та ін.

Директор Інституту, д.е.н., проф. Кравців В.С. є головою секції економіки Західного наукового центру НАН України і МОН України. К.е.н. Пелехатий А.О. входить до складу Ради молодих вчених при Міністерстві освіти та науки України та Ради молодих вчених Відділення економіки НАН України.

При Інституті діють 6 спільних із вищими навчальними закладами філій кафедр, а саме:

- філія кафедри банківської справи Львівського інституту банківської справи Університету банківської справи НБУ (згідно Угоди від 25.05.2015 р.);
- філія кафедри менеджменту організацій Львівського інституту Міжрегіональної академії управління персоналом (згідно Угоди від 2.01.2013 р.);
- філія кафедри фінансів та економіки природокористування Національного університету водного господарства та природокористування (згідно Угоди від 2.11. 2015 р.);
- філія кафедри фінансів суб'єктів господарювання та державних фінансів Львівської державної фінансової академії (згідно Угоди від 14.12.2009 р.);
- філія кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки (згідно Угоди від 12.05.2015 р.);
- філія кафедри економічної теорії Львівського національного аграрного університету (згідно Угоди від 1.12.2013 р.).

У рамках роботи філій кафедр здійснювалося залучення вчених Інституту до навчального процесу, керівництва курсовими, дипломними роботами та практикою студентів, підвищення кваліфікації викладачів ВНЗ, проведення спільних семінарів, здійснення спільних досліджень, підготовка спільних публікацій тощо.

Окремі чисельні показники співпраці ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України»  
з вищими навчальними закладами і установами  
Міністерства освіти і науки України

1.	Кількість договорів про співробітництво, які були укладені між науковою установою та вищими навчальними закладами:	
	загальна їх кількість на 31.12.15	<b>33</b>
	укладених у звітному році	<b>3</b>
	– <i>Східноєвропейським національним університетом імені Лесі Українки;</i> – <i>Чернігівським національним технологічним університетом;</i> – <i>Мукачівським державним університетом.</i>	
2.	Кількість створених спільно з вищими навчальними закладами:	
	<i>ФІЛІЙ КАФЕДР</i>	
	загальна їх кількість на 31.12.15	<b>6</b>
	створених у звітному році	–
	<i>ІНШИХ СПІЛЬНИХ СТРУКТУР (ІНСТИТУТІВ, ЦЕНТРІВ, ОСЕРЕДКІВ ТОЩО)</i>	
	загальна їх кількість на 31.12.15	<b>2</b>
3.	Кількість наукових тем і проектів, які у звітному році розроблялись спільно з вченими-освітянами, всього	<b>5</b>
	у тому числі: – тем НДР	<b>5</b>
4.	Кількість вчених наукової установи, які <b>у звітному році</b> працювали викладачами в системі освіти, всього	<b>8</b>
	у тому числі очолюють кафедри	<b>2</b>
5.	Кількість вчених-освітян, які <b>у звітному році</b> входили до складу спеціалізованої вченої ради при науковій установі	<b>12</b>
6.	Кількість вчених наукової установи, які <b>у звітному році</b> входили до спеціалізованих рад при вищих навчальних закладах	<b>5</b>
7.	Кількість студентів, які <b>у звітному році</b> виконували в науковій установі дипломні роботи	<b>2</b>
8.	Кількість студентів, які <b>у звітному році</b> проходили практику в науковій установі	<b>6</b>
9.	Кількість фахівців з повною вищою освітою, які прийняті на роботу <b>у звітному році</b>	<b>3</b>

10.	Кількість опублікованих спільно з освітянами <b><u>у звітному році</u></b> монографій	<b>2</b>
11.	Кількість опублікованих <b><u>у звітному році</u></b> : підручників для вищої школи	<b>1</b>
12.	Кількість співробітників і викладачів вищих навчальних закладів і установ МОН України, які <b><u>у звітному році</u></b> підвищували кваліфікацію в Інституті науковій установі	<b>19</b>
13.	Кількість дисертаційних робіт науковців-освітян, захищених <b><u>у звітному році</u></b> на спеціалізованій вченій раді при науковій установі, всього	<b>5</b>
	у тому числі:	
	на здобуття докторського ступеня	<b>1</b>
	на здобуття кандидатського ступеня	<b>4</b>

## VI. КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, КРУГЛІ СТОЛИ

У 2015 році Інститутом проведені такі конференції, семінари, круглі столи, в яких він виступив як організатор або співорганізатор:

Назва	Співорганізатори	Дата проведення	Місце проведення	Загальна проблематика; Найбільш вагомі результати заходу (рішення, рекомендації, зміст резолюції)
1	2	3	4	5
Круглий стіл «Стратегічні пріоритети просторового розвитку – досвід України та Польщі» в рамках Міжнародної наукової конференції «Зразки місцевого розвитку – просторова місцева політика»	Лодзький університет	17.04. 2015 р.	м. Лодзь (Польща), географічний факультет Лодзького університету	Обговорено питання просторового планування, розвитку місцевого самоврядування, сучасні зміни в економічній структурі та просторовій організації регіонів.
Круглий стіл «Перспективи розвитку молодіжної науки в Україні»	Тернопільський національний економічний університет, Рада молодих вчених ННК «Економосвіта»	26.03. 2015 р.	м. Тернопіль, Тернопільський національний економічний університет	Обговорено проблем професійного зростання та різноманітних аспектів діяльності молодих науковців та питання реформування системи державного регулювання у сфері освіти та науки.
Міжнародна науково-практична конференція	Ужгородський торговельно-економічний інститут	24-25. 04. 2015 р.	м. Ужгород, Ужгородський торговельно-	Проблематика конференції: інвестиційно-інноваційні напрями розвитку національної

1	2	3	4	5
“Інвестиційно-інноваційні засади розвитку національної економіки в ринкових умовах”	КНТЕУ, Мукачівський державний університет, Карпатський університет ім. А.Волошина		економічний інститут КНТЕУ	економіки; специфіка розвитку національної економіки; удосконалення системи управління виробництвом на інноваційній основі; проблеми розвитку підприємництва і сільських територій; рекреаційно-туристичний комплекс в системі розвитку економіки; менеджмент, маркетинг та фінансово-облікове забезпечення розвитку економіки. Опубліковано збірник матеріалів конференції.
Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Стратегія розвитку України»	Рада молодих вчених Національного університету Державної податкової служби України	15.05. 2015 р.	м. Ірпінь, Національний університет Державної податкової служби України	Присвячена питанням проблем та перспектив розвитку України та пошуку стратегічних напрямів розвитку держави. Опубліковано збірник матеріалів конференції.
Круглий стіл «Актуальні аспекти транскордонного співробітництва» в рамках Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні	Мукачівський державний університет, Мукачівська міська рада	14.05. 2015 р.	м. Мукачєво, Мукачівський державний університет	Обговорено особливості транскордонної співпраці прикордонних областей Західної України та проблеми активізації транскордонної співпраці, роль науки у транскордонній взаємодії

1	2	3	4	5
проблеми наукового й освітнього простору в умовах поглиблення євроінтеграційних пріоритетів»				
Круглий стіл «Реформа адміністративно-територіального устрою: модель для Львівської області».	Львівська облдержадміністрація, Львівська обласна рада	19.05. 2015 р.	м. Львів, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України	Обговорено питання моделювання територіальних громад базового рівня Львівської області та фінансової спроможності територіальних громад в умовах реалізації адміністративно-територіальної реформи
Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених «Економіка України в умовах сучасних геополітичних трансформацій»	Львівська комерційна академія, Рада молодих вчених ННК «Економіка освіти»	21-22. 05. 2015	м. Львів, Львівська комерційна академія	Проблематика конференції: 1. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу і контролю. 2. Перспективи та механізми забезпечення розвитку підприємств в Україні. 3. Економіка та управління національним господарством в сучасних геополітичних умовах. 4. Фінансово-кредитні механізми у трансформаційних економіках. Опубліковано збірник матеріалів конференції.

1	2	3	4	5
<p>IV Міжвузівська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Актуальні проблеми управління людськими ресурсами та економіки праці»</p>	<p>Львівський інститут банківської справи Університету банківської справи НБУ</p>	<p>22-23.05.2015 р.</p>	<p>м. Львів, Львівський інститут банківської справи Університету банківської справи НБУ</p>	<p>Проблематика конференції 1. Проблеми економіки праці та соціально-трудовах відносин 2. Особливості управління людськими ресурсами в умовах постіндустріального суспільства. Опубліковано матеріали конференції.</p>
<p>Всеукраїнська науково-практична конференція «Суспільні трансформації у XXI столітті: людина, держава, соціум»</p>	<p>Львівський інститут Міжрегіональної академії управління персоналом</p>	<p>11.06.2015 р.</p>	<p>м. Львів, Львівський інститут Міжрегіональної академії управління персоналом</p>	<p>Обговорено сучасні суспільні трансформації та проблеми соціалізації особистості, соціокультурні та економічні наслідки міграції в Україні та світі, проблеми соціальної економіки та соціальної безпеки.</p>
<p>Науково-практичний семінар на тему: «Використання економіко-математичних методів у економічних дослідженнях»</p>	<p>Львівська комерційна академія, Рада молодих вчених ННК «Економосвіта»</p>	<p>25.06.2015 р.</p>	<p>м. Львів, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України</p>	<p>Обговорено питання: - застосування кореляційно-регресійного аналізу в економіці; - нелінійні методи знаходження оптимізаційних рішень в економічній практиці; - багатовимірні статистичні методи та перспективи їх використання.</p>

1	2	3	4	5
Круглий стіл з обговорення проекту Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року	Львівська облдерж-адміністрація, Львівська обласна рада, Регіональний філіал Національного інституту стратегічних досліджень в м. Львові	17.09. 2015 р.	м. Львів, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України	Представлено проект Стратегії розвитку Львівської області на період до 2020 року, доопрацьований науковцями Інституту. Прийнято рішення схвалити представлений проект Стратегії з врахуванням зауважень і пропозицій, висловлених у ході обговорення
Круглий стіл «Фінансова спроможність територіальних громад в контексті реформи місцевого самоврядування»	Факультет управління фінансами та бізнесу Львівського національного університету ім. І.Франка	8.10. 2015 р.	м. Львів, кафедра суб'єктів господарювання, факультет управління фінансами та бізнесу, Львівський національний університет ім. І.Франка	Розглянуто питання щодо реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, обговорено сучасні проблеми та ризики фінансового забезпечення реалізації повноважень органів місцевого самоврядування (на прикладі Львівської області). Запропоновані заходи для стимулювання територіальних громад до об'єднання.
Круглий стіл «Забезпечення розвитку місцевого самоврядування: досвід Польщі для України»	Державна вища технічно-економічна школа в Ярославі	12.10. 2015 р.	м. Ярослав (Польща), Державна вища технічно-економічна школа	Обговорено стан та проблеми реформування адміністративно-територіального устрою та процесів децентралізації влади в Україні, польський досвід організації діяльності місцевого самоврядування та можливості його використання в Україні.



1	2	3	4	5
Круглий стіл "Соціально-економічний розвиток сільських територій українсько-румунського транскордонного регіону"	Буковинський державний фінансово-економічний університет, Інститут аграрної економіки Румунської академії наук (Румунія)	30.10. 2015 р.	м. Чернівці , Буковинський державний фінансово-економічний університет	Обговорено сучасні проблеми розвитку сільських територій в прикордонних регіонах України та Румунії та пропозиції щодо підвищення ефективності регіональної політики та активізації транскордонного співробітництва між обома країнами.
Захід на тему: «Митрополит Андрей Шептицький – Мойсей українського народу»		5.11. 2015 р.	ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України	В рамках відзначення 150-ліття з дня народження Митрополита Андрея Шептицького заслухано доповідь д.е.н., проф. Дави-муки С.А.

## VII. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

### Монографії:

1. Основний капітал у Західному регіоні України: сучасний стан і перспективні напрями модернізації: [монографія] / [наук. ред. С. О. Ішук] ; НАН України ; ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього”. – Львів, 2015. – 172 с.
2. Наслідки міграційних процесів: нові виклики та можливості для регіонів / НАН України, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього»; [наук. ред.. У. Я. Садова.] – Львів, 2015. – 258 с.
3. Притула Х. М. Соціально-економічний розвиток сільських територій: регіональний вимір : монографія / Х. М. Притула. – Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», 2015. – 355 с.
4. Кудря Я. В. Розвиток корпорацій: засади, тенденції, інструментарій: [монографія] / Я. В. Кудря [наук. ред. С. О. Ішук]; ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України”. – Львів, 2015. – 188 с.
5. Ткач С. М. Управління ризиками інвестиційної діяльності в регіоні: теоретичні основи та прикладні аспекти : монографія / С. М. Ткач. – Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», 2015. – 234 с.
6. Мульска О. П. Дитяча праця в Україні : стан, тенденції та механізми регулювання : монографія / О. П. Мульска. – Львів : ДУ «ІРД імені М. І. Долішнього НАН України», 2015. – 230 с.
7. Мельник М. І. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності : монографія / М. І. Мельник, І. В. Лещух. – Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України», 2015. – 330 с.
8. Сторонянська І. З., Вікнянська А. О. Фінансовий механізм соціального страхування з тимчасової втрати працездатності : монографія / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»; Львів, 2015. – 192 с.
9. Андрощук Г. О. Національні інноваційні системи: еволюція, детермінанти результативності : монографія / Г. О. Андрощук, С. А. Давимука, Л. І. Федулова. – К.: Парлам. вид-во, 2015. – 512 с.
10. Гринчишин І. М. Фінансовий механізм функціонування пенсійних фондів в Україні : монографія / І. М. Гринчишин; наук.ред. І. З. Сторонянська. – Львів, 2015. – 182 с.

11. Чемерис В.А. Інноваційний розвиток інфраструктури аграрного ринку: регіональний контекст : монографія / В. А. Чемерис. – Львів: Аверс, 2015. – 352 с.
12. Пітюлич М. М. Гірські території Українських Карпат: сучасний стан та перспективи розвитку : монографія / М. М. Пітюлич. – Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України», 2015. – 322 с.
13. Антонюк Д. А. Розвиток інституціональної інфраструктури підприємництва регіону в процесі європейської інтеграції : монографія / Д. А. Антонюк. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», 2015. – 341 с.
14. Вознюк М. А. Регіональна інвестиційна політика енергозбереження : монографія / М. А. Вознюк. — Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», 2015. – 416 с.

**Підручники, навчальні посібники, брошури,  
науково-популярні видання:**

1. Економіка і зовнішньоекономічні зв'язки України: підручник / С. М. Писаренко, Л. А. Українець. – К. : Знання, 2015. – 398 с.
2. Територіальний розвиток та регіональна політика в Україні : наукова доповідь / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»; наук. редактор В. С. Кравців. – Львів, 2015. – 204 с.
3. Регулювання екологічної безпеки транскордонного регіону в умовах євроінтеграції України (наукова доповідь) / [В. С. Кравців, П. В. Жук, І. А. Колодійчук та ін.]; НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього»; [наук. ред. В. С. Кравців]. – Львів, 2015. – 121 с.
4. Розвиток транскордонного співробітництва : науково-аналітична доповідь / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»; наук. редактор В. С. Кравців. – Львів, 2015. – 52 с.
5. Місцеві бюджети Львівської області в умовах реформи місцевого самоврядування: Науково-аналітичне видання / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України»; наук. ред.: І. З. Сторонянська. – Львів, 2015. – 223 с.
6. Вовканич С. Й. Соціогуманістичні засади ідеології духовно-інтелектуального забезпечення державотворення в Україні, або Імперативи (р)еволуційних трансформацій гуманітарної політики в

умовах загроз буттю українськості : [препринт наукової доповіді] // Львів: ІРД НАН України, 2014. – 38 с.

7. Борщевський В. В. Сільські території Українсько-Румунського прикордоння: соціально-економічний розвиток / В. В. Борщевський, І. М. Куліш, Х. М. Притула, Н. А. Цимбаліста, А. О. Максименко ; НАН України ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України» ; наук. редактор В. С. Кравців. – Львів, 2015.

Інститут видає *щоквартальний науково-практичний журнал «Регіональна економіка»*, який внесений до переліку наукових фахових видань України в галузі економічних наук. Журнал з 2012 року включений до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus. У 2015 р. вийшло чотири номери журналу загальним обсягом 73,71 д.а.

Інститутом видається *збірник наукових праць «Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України»* Збірник наукових праць внесений до переліку наукових фахових видань України в галузі економічних наук. Збірник з 2014 року включений до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus. Протягом 2015 р. надруковано 6 випусків збірника загальним обсягом 99,98 д.а.

В цілому за 2015 р. науковцями Інституту опубліковано 266 наукових статей, в т.ч. 39 – у зарубіжних виданнях.

Загальний обсяг опублікованої наукової продукції Інституту за рік становить 648,33д.а., з них співробітникам Інституту належить 491,41 д.а.

Науковці Інституту також висвітлювали актуальні проблеми соціально-економічного розвитку держави та її регіонів у засобах масової інформації. Протягом 2015 року науковці Інституту взяли участь у 19 телепередачах, 7 радіопередачах та дали 31 інтерв'ю у різноманітних телепрограмах і новинах на центральних та регіональних телеканалах

Опубліковано 16 статей та інтерв'ю з актуальних суспільно-політичних та соціально-економічних проблем розвитку держави та її регіонів у друкованих та електронних ЗМІ.

Видавнича діяльність ІРД НАН України у 2015 р.

Монографії		Підруч- ники, навчальні посібники, кількість	Довідники, науково- популярна література, кількість	Опублі- ковані брошури, рекомен- дації, методики, кількість	Статті, кількість				Тези, кількість
Кіль- кість	Обсяг (обл.- вид. арк.)				у вітчиз- няних виданнях	у зару- біжних виданнях	у препринтах	у наукових фахових журналах (вітчизн і зарубіжн.), що входять до міжна- родних баз даних	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14	247,88	1	6	4	227	39	–	123	169

## VIII. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Протягом 2015 р. міжнародне наукове співробітництво Інституту здійснювалося як на основі прямих двосторонніх зв'язків, так і в рамках діючих угод про наукову співпрацю з такими закордонними установами :

- Державною вищою технічно-економічною школою (м. Ярослав, Польща);
- Відділом економіки Жешувського університету (Польща);
- Географічним факультетом Лодзького університету (Польща);
- Інститутом економіки НАН Білорусі (м. Мінськ, Білорусь);
- Інститутом аграрної економіки Румунської академії (Бухарест);
- Інститутом розвитку села та землеробства Польської академії наук (Варшава).

У звітному році підписано угоду про наукову співпрацю із Вищою економічною школою в Білостоку (Польща).

Основними тематичними напрямками міжнародного наукового співробітництва Інституту у звітному році були:

- Проблеми соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів та транскордонного співробітництва в умовах інтеграційних та глобалізаційних впливів;
- Соціально-економічні дослідження сільських територій;
- Просторовий розвиток регіонів.

Основними формами міжнародної співпраці Інституту є: організація спільних наукових конференцій, круглих столів та семінарів, публікація статей у виданнях установ-партнерів, здійснення наукових досліджень визначеної тематики, підготовка спільних проектів, монографій тощо.

Інститут був безпосереднім співорганізатором 3 міжнародних конференцій та круглих столів в Україні, до участі в яких було залучені закордонні науковці, та 2 – у Польщі.

З проблематики *соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів та транскордонного співробітництва в умовах інтеграційних та глобалізаційних впливів* Інститут співпрацював із науковими установами Польщі.

Зокрема, Інститут виступив співорганізатором круглого столу «Актуальні аспекти транскордонного співробітництва», за участю науковців України, Польщі та Словаччини, в рамках Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми наукового й освітнього простору в умовах поглиблення євроінтеграційних

процесів», яка відбулася 14-15.05.2015 р. у м. Мукачево на базі Мукачівського державного університету. Обговорено особливості транскордонної співпраці прикордонних регіонів України та ЄС, проблеми активізації транскордонної співпраці та роль науки у транскордонній взаємодії. Підписано Меморандум про співпрацю у сфері науково-освітньої та інноваційної діяльності між Мукачівським державним університетом, ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І.Долішнього НАН України», Хмельницьким національним університетом, Українською інженерно-педагогічною академією (м. Харків), Пряшівським університетом (Словаччина), Державною вищою школою в Освенцімі (Польща), Сільськогосподарським університетом у Кракові (Польща), Техніко-гуманітарною академією в Бельсько-Бяла (Польща).

Спільно із Ярославською Державною вищою технічно-економічною школою ім. Броніслава Маркевича (Польща) 12.10.2015 р. в м. Ярославі (Польща) було проведено круглий стіл «Забезпечення розвитку місцевого самоврядування: досвід Польщі для України», у роботі якого взяли участь представники органів місцевого самоврядування Львівської області та Підкарпатського воєводства. Обговорено досвід організації діяльності місцевого самоврядування у Республіці Польща та можливості його використання при здійсненні реформування адміністративно-територіального устрою та процесів децентралізації влади в Україні. За результатами роботи круглого столу було підготовлено статті з даної проблематики, опубліковані у наукових періодичних виданнях Інституту.

Продовжується співпраця з польськими установами у рамках діяльності наукового інформаційно-статистичного транскордонного кластеру «Інфостат Україна-Польща», створеного у 2013 р. Учасниками цього кластеру також є: Головне управління статистики у Львівській області, Львівський Національний університет імені І.Франка, Львівська обласна спілка економістів України - з української сторони; Статистичне управління Підкарпатського воєводства (м. Жешув), Жешувський університет, Центр статистичних досліджень і освіти Головного управління статистики Польщі (м. Варшава) – з польської сторони. У звітному році здійснювалися обмін статистичними матеріалами, робота над створенням інформаційного веб-порталу, підготовка спільного проекту щодо інформаційно-статистичного забезпечення розвитку транскордонного співробітництва та місцевого самоврядування на прикордонних територіях України та Польщі.

За тематикою *соціально-економічні дослідження сільських територій* науковці Інституту співпрацювали з академічними інститутами Польщі та Румунії у формі участі у наукових конференціях та публікації статей у виданнях установ-партнерів, виконання спільних досліджень тощо.

Так, у рамках угоди про співпрацю із Інститутом розвитку села та землеробства Польської академії наук (Варшава), у звітному році виконувався спільний проект «Трансформація соціально-економічної системи на сільських територіях». За результатами досліджень у звітному році виявлено особливості трансформації соціально-економічного розвитку сільських територій Польщі та України. На прикладі Польщі досліджено процес підготовки сільських територій країн-кандидатів на вступ до ЄС. Окреслено проблеми та запропоновано пріоритети розвитку сільських територій в процесі трансформації соціально-економічної системи. У рамках проекту у звітному році науковці Інституту взяли участь у семінарі «Agricultural sector in Ukraine: current situation and perspectives of development» («Аграрний сектор України: сучасний стан та перспективи розвитку» (м. Варшава, 18-19.05.2015 р.), опубліковані статті у виданнях установ-партнерів.

З Інститутом аграрної економіки Румунської академії (Бухарест) у рамках угоди про наукове співробітництво, у звітному році виконувалися спільні дослідження за тематикою «Регіональна політика ЄС та країн Східного партнерства - досвід для сільських територій Румунії та України», які включають порівняння напрямів реалізації політики розвитку сільських територій обох країн, визначення спільних тенденцій розвитку прикордонних сільських територій України та Румунії 30.10.2015 р. у м. Чернівці, на базі Буковинського державного фінансово-економічного університету, проведено міжнародний круглий стіл на тему «Соціально-економічний розвиток українсько-румунського транскордонного регіону», на якому обговорено сучасні проблеми розвитку сільських територій в прикордонних регіонах України та Румунії та пропозиції щодо підвищення ефективності регіональної політики та активізації транскордонного співробітництва між обома країнами. Опубліковано спільну брошуру «Сільські території українсько-румунського прикордоння: соціально-економічний розвиток», у якій здійснено аналіз соціально-економічного розвитку сільських територій частини євросерединного «Верхній Прут».



З проблематики *просторового розвитку регіонів* продовжувалася співпраця з географічним факультетом Лодзького університету (Польща). Так, 17.04.2015 р. у м. Лодзі у рамках Міжнародної наукової конференції «Зразки місцевого розвитку – просторова місцева політика» було проведено спільний круглий стіл на тему «Стратегічні пріоритети просторового розвитку – досвід України та Польщі». У ході роботи круглого столу було обговорено питання розвитку місцевого самоврядування, тенденції та пріоритети просторової політики, сучасні економічні структурні трансформації та інституційне забезпечення просторового планування.

Загалом за 2015 рік науковці Інституту взяли участь у 26 міжнародних конференціях, круглих столах, семінарах за кордоном та у 62 - в Україні. За цей період працівниками Інституту опубліковано 39 статей та 19 тез в зарубіжних наукових виданнях загальним обсягом 26,1 д.а. Іноземними науковцями опубліковано 8 статей в наукових виданнях Інституту загальним обсягом 5,1 д.а.

До вагомих здобутків Інституту у звітному році слід відзначити забезпечення входження періодичних наукових видань Інституту - журналу «Регіональна економіка» та збірника наукових праць «Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України», до міжнародної наукометричної бази INDEX COPERNICUS.

Протягом 2015 року здійснено 10 закордонних відряджень вчених Інституту для участі у конференціях, зустрічах та переговорах, в т.ч. 8 – за безвалютним обміном. За цей період прийнято 6 іноземних вчених. 2 польських науковців прикріплені в Інституті здобувачами для підготовки дисертаційних робіт.

У звітному році спільно із Інститутом розвитку села та землеробства Польської академії наук виконувався науковий проект «Трансформація соціально-економічної системи на сільських територіях» (затверджений розпорядженням Президії НАН України №793 від 15.12.2014 р. «Про затвердження наукових проектів за результатами спільного конкурсу Національної академії наук України та Польської академії наук», термін виконання: 2015-2017 рр.).

Молодий науковець Інституту Цибульська Ю.О. отримала стипендію від Польської національної комісії у справах ЮНЕСКО на виконання досліджень на тему «Механізми забезпечення розвитку українсько-польського транскордонного ринку праці» (тривалістю 2 місяці, з початком 1 червня 2015 року) в Варшавському університеті наук про життя (Польща).

ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І.Долішнього НАН України» в особі д.е.н., проф. Кравціва В.С. бере участь в роботі Українсько-польської міжурядової координаційної ради з питань міжрегіонального співробітництва. Вчені Інституту беруть участь у засіданнях Асоціації органів місцевого самоврядування «Єврорегіон Карпати – Україна».

Директор Інституту, д.е.н., проф. Кравців В.С. є дійсним членом Європейської Академії природничих наук (м. Ганновер) та членом-кореспондентом Російської академії природознавства.

## ІХ. КАДРИ

На кінець 2015 року в Інституті працювало 114 працівників разом з 5 сумісниками.

Серед 69 наукових працівників (сумісників – 5) докторів наук – 12 (сумісників – 2), кандидатів наук – 43 (сумісників – 3).

Середній вік докторів наук – 54 роки, кандидатів наук – 38 років, наукових працівників – 39 років.

### Показники підготовки наукових кадрів

Згідно з постановою Президії НАН України №301 від 03.11.2004 в Інституті діє план підготовки докторів та кандидатів наук. Загалом у звітному році співробітниками, докторантами, аспірантами Інституту було захищено 1 докторська та 5 кандидатських дисертацій. 1 докторська та 3 кандидатських дисертації співробітників Інституту були захищені на засіданнях спеціалізованих вчених рад Інституту, 2 інші роботи - засіданнях спеціалізованих вчених рад вищих навчальних закладів МОН України..

На засіданнях спеціалізованої вченої ради Д 35.154.01 із правом захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата наук за спеціальністю 08.00.05 – «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка» у 2015 році захищено 1 докторську та 3 кандидатських дисертацій. На засіданнях спеціалізованої вченої ради К 35.154.02 (термін функціонування якої закінчився у лютому 2015 р.) із правом захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук за спеціальністю 08.00.08 – «Гроші, фінанси і кредит» у 2015 році захищено 4 кандидатських дисертацій.

### Відомості про роботу аспірантури та докторантури

У 2015 році на навчання в аспірантуру Інституту прийнято 8 аспірантів, а саме: за державним замовленням прийнято 7 аспірантів, з них з відривом від виробництва – 3, без відриву від виробництва – 4, одного аспіранта прийнято на навчання з відривом від виробництва за контрактом. Закінчили навчання у 2015 році 4 аспіранти, що навчалися за державним замовленням без відриву від виробництва.

Всього станом на 31.12.2015 р. в аспірантурі Інституту навчається 24 аспіранта, в тому числі: 13 – з відривом від виробництва, з них: 12 – за державним замовленням та 1 аспірант за контрактом, 11 – за державним замовленням без відриву від виробництва.

В докторантуру Інституту у 2015 році прийнято 1 особу – за державним замовленням та 1 особу – за контрактом. Завершили

перебування в докторантурі за державним замовленням у 2015 році 2 особи. Всього в докторантурі Інституту перебуває 4 особи: 3 – за державним замовленням та 1 – за контрактом.

Крім того, для підготовки докторських та кандидатських дисертацій на комерційних засадах за індивідуальними угодами в Інституті прикріплено 13 здобувачів, з яких 5 – для підготовки докторських дисертацій.

2 випускників аспірантури Інституту та 1 – докторантури захистили у 2015 році дисертаційні роботи на засіданнях спеціалізованих вчених рад установ МОН України та НАН України.

### Відомості про молодих вчених

Протягом 2015 р. в Інституті працювали 47 молодих працівників (віком до 35 років).

В Інституті функціонує Рада молодих вчених відповідно до «Положення про діяльність Ради молодих вчених Інституту регіональних досліджень НАН України» (голова Ради молодих вчених Інституту – к.е.н. Пелехатий А.О.).

Протягом 2015 р. організовано низку семінарів для аспірантів та молодих вчених Інституту, спрямованих на підвищення їх професійного рівня, зокрема: науковий семінар на тему: «Особливості системного аналізу» (лектор: д.е.н., проф. Давимука С. А.) (28.04.2015 р.); науково-практичний семінар на тему: «Використання економіко-математичних методів у економічних дослідженнях» (лектори: к.е.н. Лук'янська О. В., Гетьманський В. О., к.е.н. Стефаняк В. І.) (25.06.2015 р.); науково-практичний семінар «Налагодження взаємодії з органами влади та впровадження наукових розробок в практику управління» (лектори: д.е.н., доц. Борщевський В. В. та директор Департаменту економічного розвитку та регуляторної політики Секретаріату Кабінету Міністрів України Олійник О. В.) (02.10.2015 р.); лекція «Основні вимоги до наукового змісту та оформлення дисертаційних робіт і авторефератів» (лектор: к.е.н., с.н.с. Інституту Возняк Г.В.) (26.11.2015 р.).

Проведено також семінари молодих вчених: «Фінансова спроможність територіальних громад в контексті реформи місцевого самоврядування» (доповідач: к.е.н. Пелехатий А. О.) (22.01.2015 р.), «Інтеграція мігрантів у приймаючий соціум» (доповідачі: к.е.н. Біль М. М., асп. Бараняк І. Є.) (23.06.2015 р.), «Методи соціологічних досліджень» (доповідач: к.соц.н. Максименко А. О.) (06.03.2015 р.)

Рада молодих вчених Інституту у співпраці з радами молодих вчених вищих навчальних закладів виступила співорганізатором ряду

конференцій та круглих столів для молодих вчених, зокрема: Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Економічний розвиток держави, регіонів і підприємств: проблеми та перспективи» (м. Львів, 17-18 квітня 2015 р.), Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Стратегія розвитку України» (м. Ірпінь, 15 травня 2015 р.), Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Економіка України в умовах сучасних геополітичних трансформацій» (м. Львів, 21-22 травня), круглого столу «Перспективи розвитку молодіжної науки в Україні»(м. Тернопіль, 26 березня 2015 р.).

Триває співпраця Ради молодих вчених Інституту із Львівською обласною Малою академією наук. Молоді вчені Інституту к.е.н. Мульська О. П., к.е.н. Ткач С. М., к.е.н. Пелехатий А. О., к.е.н. Гринчишин І. М., Бас-Юрчишин М. А. були залучені до проведення Міжнародної учнівської науково-практичної конференції «Україна очима молодих», (м. Львів, 5-7.05.2015 р.), організованої Національним центром «Мала академія наук України» та Львівською обласною Малою академією наук.

#### Відзнаки вчених Інституту у 2015 році:

Грамотою Президії НАН України за цикл праць «Розвиток внутрішнього ринку продукції лісової промисловості України» нагороджено к.е.н., н.с. Попадинця Н. М.

Почесною грамотою Президії НАН України та Центрального комітету профспілки працівників НАН України нагороджено к.е.н., с.н.с. Бідака В. Я.

Почесною грамотою Львівської обласної державної адміністрації за наукові здобутки та розробку програмних і стратегічних документів з питань соціально-економічного розвитку Львівської області нагороджено д.е.н., проф. Шульц С. Л.

Грамотою Львівської обласної ради за багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм та з нагоди Дня науки нагороджено д.е.н., с.н.с., Мельник М. І.

У звітному році премію Львівської обласної державної адміністрації та Львівської обласної ради для відомих учених і знаних фахівців за значні досягнення в галузі гуманітарних і соціально-економічних наук отримала д.е.н., проф. Сторонянська І. З., премії для талановитих молодих учених і спеціалістів отримали: к.е.н. Гринчишин І. М., к.е.н. Лещух І. В., інж. Бас-Юрчишин М. А.

## ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

У звітному році основна увага у наукових дослідженнях Інституту була спрямована на: розробку науково-методичних засад здійснення реформування адміністративно-територіального устрою в Україні; моделювання адміністративно-територіальних одиниць базового рівня та фінансового забезпечення територіальних громад в умовах реалізації реформи місцевого самоврядування; обґрунтування механізмів регулювання екологічної безпеки для транскордонних регіонів України; розробку концептуальних основ структурної модернізації економіки Західних областей України; розробку теоретико-прикладних основ моделювання соціального захисту трудових мігрантів та дослідження регіональних особливостей соціальної захищеності внутрішньо переміщених осіб; обґрунтування стратегічних пріоритетів та заходів політики просторового розвитку на основі використання потенціалу регіональних метрополій; дослідження ефективності використання основного капіталу та розробку методичних засад оцінки конкурентоспроможності промисловості Західного регіону України; обґрунтування шляхів використання соціально-економічного потенціалу розвитку сільських територій Західного регіону України; дослідження механізмів взаємодії суб'єктів економічних відносин у транскордонному просторі.

Результати фундаментальних та прикладних досліджень висвітлені у монографіях, наукових виданнях, статтях, доповідях, науково-методичних та експертно-аналітичних матеріалах.

Інститут здійснював координацію роботи установ Відділення економіки НАН України за напрямом «Регіональні дослідження» та його складовими: «Транскордонне співробітництво», «Комплексна характеристика соціально-економічного розвитку регіонів» та «Адміністративно-територіальний устрій», співпрацював із центральними та регіональними органами влади з підготовки наукових доповідей, аналітичних та експертних матеріалів з даної проблематики. Розвивалася співпраця з вищими навчальними закладами Міністерства освіти і науки України, зокрема в рамках науково-навчального комплексу «Економосвіта».

У сфері міжнародного наукового співробітництва основна увага була приділена організації спільних наукових конференцій та круглих столів з актуальних проблем регіонального розвитку, підготовці та реалізації спільних проектів, публікації результатів досліджень співробітників Інституту за кордоном.

Кадрова політика в Інституті у звітному році була спрямована на підвищення професійного рівня наукових кадрів та омолодження кадрового складу.

Разом з цим, у зв'язку із складною суспільно-політичною та економічною ситуацією в країні, в діяльності Інституту у звітному році були суттєві труднощі у питаннях фінансового забезпечення здійснення досліджень, оплати комунальних послуг, послуг зв'язку, видавничої діяльності.

Особлива увага у 2016 році буде звернута на:

- координацію досліджень з установами Відділення економіки НАН України щодо реалізації перспективних напрямів досліджень установ відділення у 2014-2018 рр.;
- активізацію діяльності із розширення договірної та конкурсної тематики, залучення грантів на виконання проектів з національних і зарубіжних джерел фінансування;
- розвиток співпраці Інституту з органами центральної та регіональної влади з реалізації прикладних розробок, підготовки науково-експертних, концептуальних, методичних документів та їх впровадження в практичну діяльність;
- організацію круглих столів з обговорення актуальних проблем регіональної політики та регіонального розвитку, за участю представників органів влади, підприємницьких структур та громадських організацій;
- розвиток міжнародного наукового співробітництва, розширення мережі міжнародних наукових зв'язків, підготовку та реалізацію спільних проектів, збільшення кількості публікацій у закордонних наукових виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз;
- вдосконалення роботи із вищими навчальними закладами, координації та виконанню спільних наукових досліджень та організації спільних наукових заходів;
- виступам та публікаціям науковців Інституту у засобах масової інформації з актуальних проблем розвитку держави та її регіонів.

Основні напрями наукових досліджень Інституту у 2016 році:

- Дослідження ефективності регіональної політики та інституційного забезпечення її реалізації в умовах децентралізації влади.
- Розробка методологічних основ реформування адміністративно-територіального устрою України та моделювання розподілу

функцій та повноважень органів державної влади і місцевого самоврядування.

- Вивчення проблем фінансового забезпечення розвитку територіальних громад Карпатського регіону в умовах реформування місцевого самоврядування.
- Здійснення досліджень процесів міграції в умовах трансформації регіональних ринків праці та внутрішніх вимушених переміщень в Україні.
- Оцінка актуального соціально-економічного й екологічного стану гірських територій в Україні та його динаміки.
- Вивчення форм просторової організації бізнесу та механізмів її регулювання на прикладі Карпатського регіону.
- Дослідження інституційного та економічного забезпечення розвитку сільських територій Західного регіону України в умовах реалізації Угоди про Асоціацію з ЄС.
- Оцінка конкурентних переваг та визначення стратегічних пріоритетів розвитку промислового сектора економіки областей Західного регіону в умовах вільної торгівлі між Україною і ЄС
- Вивчення процесів трансформації економічного середовища прикордонних територій в умовах дії Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
- Здійснення прикладних досліджень з актуальних проблем регіонального та місцевого розвитку.



## **ДОДАТКИ**

## СТРУКТУРА

ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України»  
(на 1.01.2016 р.)

	Рік утворення	Керівник, прізвище, науковий ступінь, звання	Напрямок досліджень
1	2	3	4
ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України»	1964 1994	КРАВЦІВ Василь Степанович, д.е.н., професор	Наукові засади розвитку регіональної політики та територіальних суспільних систем; еколого-економічні проблеми та перспективи раціонального використання природно-ресурсного потенціалу регіонів України, сталого розвитку гірських територій; фінансові ресурси регіону та проблеми його інноваційно-інвестиційного забезпечення; перспективи розвитку транскордонного співробітництва та підвищення конкурентоспроможності прикордонних територій; соціально-демографічний потенціал регіонів та міграційні процеси; прогнозування розвитку сільських територій; розвиток виробничої сфери та інвестиційна діяльність в регіонах; формування та реалізація регіональної структурної політики.
1. Відділ регіональної екологічної політики та природо-користування	1980	КРАВЦІВ Василь Степанович, д.е.н., професор	Проблеми екологічної безпеки гірських і транскордонних регіонів та шляхи їх вирішення; теоретико-методологічні засади формування та механізми реалізації регіональної екологічної політики, наукове забезпечення розробки регіональних екологічних програм; обґрунтування стратегії використання природно-ресурсного потенціалу регіону; наукові основи та механізми сталого розвитку гірських територій, екологічні інновації.
2. Відділ регіональної економічної політики	2009	ШУЛЬЦ Світлана Леонідівна, д.е.н., професор	Теоретичні та прикладні аспекти формування та реалізації регіональної економічної політики в умовах інституційних трансформацій та розвитку інтеграційних процесів; розробка механізмів, методів та інструментів управління регіональним розвитком; аналіз і

			оцінка економічного потенціалу регіонів та обґрунтування механізмів подолання структурних диспропорцій у їх розвитку; дослідження особливостей інноваційної діяльності в регіонах та визначення напрямів її активізації; розробка програмних документів регіонального розвитку та стратегій соціально-економічного розвитку регіонів.
– Сектор просторового розвитку	2005	МЕЛЬНИК Мар'яна Іванівна д.е.н., с.н.с.	Розробка теоретико-методологічних засад дослідження соціально-економічних проблем розвитку територіально-суспільних систем (міст, районів, селищ міського типу, регіонів); дослідження сучасних тенденцій розвитку урбаністичних процесів; обґрунтування перспективних напрямів просторового розвитку.
3. Відділ соціально-гуманітарного розвитку регіону	2009	САДОВА Уляна Ярославівна, д.е.н., професор	Теоретико-методологічні засади дослідження проблем людини та середовища її життєдіяльності в контексті новітніх концепцій соціальної економіки та регіоналістики; вивчення специфіки, відтворення людського потенціалу (соціально-демографічного, трудового, культурно-освітнього, екістичного), виходячи із сучасних тенденцій трансформації регіональних ринків; розробка методів та прийомів аналізу і прогнозу явищ та процесів соціально-гуманітарної сфери регіону; побудова моделей регіональної соціальної політики та механізмів її реалізації; медико-демографічні, соціально-трудова, історико-світоглядні, етнокультурні, міграційні аспекти соціального управління у регіоні.
4. Відділ розвитку територіальних громад і транскордонного співробітництва	1964	БОРЩЕВСЬКИЙ Віктор Валентинович, д.е.н., доцент	Теоретичні та методологічні засади розвитку територіальних громад; розробка сільських методів і прийомів аналізу соціально-економічного потенціалу територіальних громад, обґрунтування системи оцінок для визначення ефективності їх розвитку; розробка стратегічних і програмних документів щодо розвитку сільських територій; виявлення резервів багатофункціонального розвитку територіальних громад.

– Сектор проблем транскордонного співробітництва	1975	ПРИТУЛА Христина Мирославівна к.е.н., с.н.с.	Теоретичні та методологічні засади дослідження розвитку прикордонних та транскордонних регіонів; дослідження транскордонного співробітництва та виявлення його специфіки в умовах інтеграційних перетворень; виявлення та аналіз форм транскордонного співробітництва; розробка теоретико-методологічних основ дослідження функціонування та розвитку транскордонних ринків; вивчення проблем та обґрунтування механізмів транскордонної взаємодії.
5. Відділ регіональної фінансової політики	1990	СТОРОНЯНСЬКА Ірина Зіновіївна, д.е.н., професор	Наукові засади формування та реалізації регіональної фінансової політики, фінансово-кредитні механізми забезпечення регіонального розвитку; джерела формування та напрямки реалізації фінансового потенціалу регіонів; особливості управління фінансами територіальних громад та міжбюджетні відносини в умовах реалізації адміністративно-територіальної реформи; моніторинг місцевих бюджетів регіону та оцінювання ефективності використання бюджетних ресурсів.
6. Відділ розвитку виробничої сфери регіону та інвестицій	1996	ІЩУК Світлана Олексіївна, д.е.н., професор	Теоретико-методичні і прикладні засади формування та реалізації стратегії розвитку виробничої сфери Західного регіону в контексті поглиблення інтеграційних процесів; обґрунтування організаційно-економічних форм та механізмів залучення інвестиційних ресурсів з урахуванням пріоритетів регіонального розвитку; розробка методів підвищення ефективності функціонування суб'єктів виробничої сфери регіону і прогностичних моделей їх розвитку; визначення перспективних напрямів модернізації основного капіталу на основі комплексних оцінок інвестиційно-інноваційного потенціалу регіону; обґрунтування стратегічних засад інвестиційного забезпечення сталого розвитку Західного регіону в умовах міжнародної інтеграції України.

### ВПРОВАДЖЕННЯ НАУКОВИХ РОЗРОБОК

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Підготовлено і подано розробок	42	33	51	40	63	90	72	79	76	57	56
З них впроваджено:	16	19	44	25	43	65	53	60	45	39	39
<i>в т. ч. на рівні центральних органів влади</i>	5	3	11	3	10	38	23	16	15	9	12

### ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУТУ

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Монографії	18	20	10	24	17	14	14	20	11	14
Аналітичні доповіді	1	1	-	-	-	-	-	-	4	6
Брошури	8	8	10	17	11	12	6	8	12	4
Довідники	-	-	2	2	1	3	3	1	-	-
Підручники	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1
Навчальні посібники	3	4	1	4	5	6	-	-	2	-
Наукові статті, у т.ч.	256	302	241	257	409	387	402	387	360	266
в Україні	237	288	219	247	379	374	375	323	283	227
за кордоном	19	14	22	10	30	13	27	64	77	39
утч. у період видань, включених до наукометричних баз даних						25	27	43	74	123

### КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНСТИТУТУ

Рік	Кількість співробітників	Кількість наукових співробітників	Кількість докторів наук	Кількість кандидатів наук
2004	142	63	17	37
2005	143	69	19	39
2006	137	64	16	37
2007	134	72	16	36
2008	143	79	18	39
2009	142	79	18	39
2010	136	75	19	42
2011	139	77	19	44
2012	138	78	19	44
2013	131	78	18	42
2014	122	77	18	38
2015	114	69	12	43

### ПІДГОТОВКА НАУКОВИХ КАДРІВ

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Аспіранти, всього	34	37	39	38	42	33	27	29	21	22	24
у т.ч.											
денної форми навчання	13	12	10	9	10	12	11	13	9	9	13
заочної форми навчання	21	25	29	29	32	21	16	16	12	13	11
Докторанти	5	3	5	8	10	7	9	8	5	4	4

### ВІДОМОСТІ ПРО ЗАХИСТ ДИСЕРТАЦІЙ

Роки	Докторанти, аспіранти, співробітники Інституту		Співробітники інших організацій		Разом	
	докторські	кандидатські	докторські	канди- датські	доктор- ські	канди- датські
2001	-	1	3	20	3	21
2002	1	5	4	14	5	19
2003	1	5	4	14	5	19
2004	2	9	3	12	5	21
2005	2	10	1	19	3	29
2006	1	6	2	31	3	37
2007	3	6	1	17	4	23
2008	3	6	1	17	4	23
2009	2	5	1	23	3	28
2010	3	11	2	17	5	28
2011	2	2	3	13	5	15
2012	1	4	1	21	2	25
2013	4	5	2	3	5	8
2014	1	10	1	9	2	19
2015	1	5	-	6	1	11

### Обсяг фінансування Інституту за період 2006-2015 рр. (тис. грн.)

Вид тематики	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Фундаментальні дослідження	2344	3045,3	4223,3	4201,5	4667,4	4165,1	4926,5	5285,1	5203,8	5003,2
Прикладні розробки у сфері розвитку галузей економіки	268,3	436,3	604,1	544,1	767,1	1195,4	1446,6	1348,0	1549,3	1476,1
Договірна тематика	373,3	334,5	414,5	85,0	320,5	189,0	330,0	47,0	48,5	176,5
<b>Загальне фінансування</b>	<b>3007,3</b>	<b>3816,1</b>	<b>5241,9</b>	<b>4830,6</b>	<b>5755,0</b>	<b>5609,5</b>	<b>6703,1</b>	<b>6680,1</b>	<b>6801,6</b>	<b>6655,8</b>

**КОНФЕРЕНЦІЇ, НАРАДИ, СЕМІНАРИ,  
ОРГАНІЗАТОРОМ АБО СПІВОРГАНІЗАТОРОМ  
ЯКИХ ВИСТУПАТИМЕ ІНСТИТУТ У 2016 РОЦІ**

Назва	Дата проведення	Місце проведення	Відповідальні за організацію від ІРД НАНУ	Співорганізатори
1	2	3	4	5
Круглий стіл «Трансформація ринку праці робітничих кадрів Львівської області: стан, тенденції, перспективи»	березень	м. Львів	Садова У.Я.	
Міжнародна науково-практична конференція «Регіональні проблеми розвитку територіальних систем: теорія, практика, перспективи»	квітень	м.Ужгород	Кравців В.С., Шульц С.Л.	Ужгородський торговельно-економічний інститут КНТЕУ, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Карпатський університет ім. А.Волошина та ін.
Міжвузівська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Актуальні проблеми управління людськими ресурсами та економіки праці»	гравень	м. Львів	Садова У.Я., Семів Л.К.	Львівський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет банківської справи»
Міжнародна науково-практична конференція «Територіальний розвиток та регіональна політика: сучасний стан та орієнтири подальших реформ»	червень	м.Шацьк Волинської обл.	Сторонянська І.З., Шульц С.Л., Мельник М.І.	Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки, Західний науковий центр НАН України та МОН України
Науково-практична конференція «Суспільні трансформації і безпека: глобальний, національний та особистісний виміри»	червень	м. Львів	Садова У.Я., Гринькевич О.С.	Львівський інститут Міжрегіональної академії управління персоналом
Круглий стіл «Розвиток сільськогосподарської	червень	м. Львів	Борщевський В.В.	ТзОВ «РСП «Шувар»,

кооперації у Західному регіоні України в умовах євроінтеграції»				Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького
Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених "Економіка України в умовах реформаційних процесів"	вересень	м. Львів	Пелехатий А.О.	ННК «Економосвіта»
Круглий стіл «Проблеми та перспективи розвитку економіки Західного регіону України в умовах дії угоди про ЗВТ з ЄС»	жовтень	м. Львів	Іщук С.О.	
Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності в умовах глобалізації»	жовтень	м. Львів	Притула Х.М.	ДВНЗ «Національний лісотехнічний університет України»
Круглий стіл «Перші результати децентралізації та формування об'єднаних територіальних громад у Карпатському регіоні»	листопад	м. Львів	Сторонянська І.З., Жук П.В.	Львівська ОДА
Постійно діючий науково-методичний семінар «Регіональна політика та транскордонне співробітництво»	протягом року	м. Львів	Сторонянська І.З.	
Постійно діючий навчально-методичний семінар для аспірантів та здобувачів Інституту	протягом року	м. Львів	Демченко В.В., Пелехатий А.О.	



**ПЛАН ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДУ «ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ  
ІМЕНІ М.І. ДОЛІШНЬОГО НАН УКРАЇНИ» НА 2016 РІК**

№ п/п	Назва видання	Вид видання	Термін виконання	Відповідальні виконавці
1	2	3	4	5
1.	Соціально-економічна захищеність мігрантів: глобальні та регіональні аспекти	колективна монографія	лютий	Садова У.Я.
2.	Поліетнічна експозиція світу у фокусі сучасних демовітворювальних та міграційних процесів	монографія	березень	Садова У.Я.
3.	Міграція населення та методологія її дослідження	довідник	листопад	Садова У.Я.
<b>Книжкова серія «Проблеми регіонального розвитку» Головний редактор серії: д.е.н., проф. Кравців В.С. (ISBN 978-966-02-4252-4)</b>				
1.	Регіональна структурна політика: сучасні тенденції та нові виклики	колективна монографія	лютий	Шульц С.Л.
2.	Метрополійні функції великих міст України: потенціал розвитку та перспективи реалізації	колективна монографія	лютий	Мельник М.І.
3.	Бюджетна політика розвитку регіонів України: сучасна парадигма та орієнтири подальших реформ	монографія	березень	Возняк Г.В.
4.	Соціально відповідальна діяльність суб'єктів економіки: проблеми імплементації на місцевому рівні	монографія	грудень	Волинець У.А.
<b>Книжкова серія «Транскордонне співробітництво» Головний редактор серії: д.е.н., доц. Борщевський В.В. (ISBN 978-966-02-4251-7)</b>				
1.	Механізми взаємодії суб'єктів економічних відносин у транскордонному просторі	колективна монографія	листопад	Притула Х.М.

2.	Транскордонний ринок праці: сутність, практика та механізм забезпечення розвитку	монографія	грудень	Цибульська Ю.О.
<b>Збірник наукових праць</b>				
1.	Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України (1/117)	збірник	лютий	д.е.н. Кравців В.С.
2.	Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України (2/118)	збірник	квітень	д.е.н. Кравців В.С.
3.	Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України (3/119)	збірник	червень	д.е.н. Кравців В.С.
4.	Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України (4/120)	збірник	серпень	д.е.н. Кравців В.С.
5.	Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України (5/121)	збірник	жовтень	д.е.н. Кравців В.С.
6.	Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України (6/122)	збірник	грудень	д.е.н. Кравців В.С.
<b>Науково-практичний журнал</b>				
1.	“Регіональна економіка”, № 1		березень	д.е.н. Кравців В.С.
2.	“Регіональна економіка”, № 2		червень	д.е.н. Кравців В.С.
3.	“Регіональна економіка”, № 3		вересень	д.е.н. Кравців В.С.
4.	“Регіональна економіка”, № 4		грудень	д.е.н. Кравців В.С.

**Державна установа «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України» у 2015 році: Інформаційне видання.**  
– Львів, 2016. – 88 с.

Комп'ютерний макет: П.С. Попадюк.

© ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України», 2016.

Підписано до друку 24.02.2016 р.  
Формат 60х90/16. Папір офсетний.  
Друк на різнографі. Умовн. друк. арк. 4,54.  
Тираж 50 примірників

---

Роздруковано ФОП «Омельченко В.Г.»

м. Львів, вул. Козельницька, 4.